

Skolepraktik i erhvervsuddannelserne

Håndbog om praktikcentre, skolepraktikordningen og skolepraktikelevs
retsstilling

Undervisningsministeriet

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Juli 2018

Skolepraktik i erhvervsuddannelserne

Håndbog om praktikcentre, skolepraktikordningen og skolepraktikelevs retsstilling

Redaktion: Silvia Fernandez

Afdelingen for erhvervsrettede uddannelser og tilskud
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Undervisningsministeriet

Udgivet juli 2018

Indhold

Indholdsfortegnelse:

Forord

1. Skolepraktikordningen

1. Udbud af uddannelser med skolepraktik
2. Skolernes pligt til at orientere eleven om skolepraktik mv.
3. Kvalitetssikring af skolepraktik
4. Det lokale uddannelsesudvalgs rolle i tilrettelæggelsen af skolepraktik
5. Elevens uddannelsesplan

2. Praktikcentre

1. Praktikcentrets placering
2. Praktikcenterudvalg
3. Praktikcentrets opgaver
4. Praktikcentrets samarbejdsforpligtelser
5. Optagelse af elever fra skoler, der ikke er godkendt til at udbyde skolepraktik i en given uddannelse
6. Udlægning
7. Praktikcentres mulighed for at producere varer og levere tjenesteydelser

3. Adgang til skolepraktik

1. Hvem kan optages til skolepraktik?
 - a. Har afsluttet adgangsgivende grundforløb
 - b. Har afsluttet trin af en uddannelse
 - c. Uforskyldt har mistet uddannelsesaftale
 - d. Har afsluttet kort uddannelsesaftale
 - e. Får godskrivning for anden relevant undervisning

4. Egnethedsbetingelserne (EMMA-kriterierne)

1. Hvem skal opfylde EMMA-kriterierne?
 - a. E - egnethedsvurdering
 - b. M - geografisk mobilitet
 - c. M - faglig mobilitet
 - d. A - aktivt praktikpladssøgende

2. Hvad indebærer EMMA-kriterierne?

5. Ansøgnings- og optagelsesprocedure

1. Ansøgnings- og optagelsesproceduren
2. Optagelsestidspunkt
 - a. (Almindelige) uddannelser
 - b. Fordelsuddannelser
 - c. Uforskyldt mistet uddannelsesaftale
 - d. Afsluttet kort aftale eller trin eller har fået godskrivning for grundforløbet
3. Skoleaftale
4. Optagelse til skolepraktik på dimensionerede uddannelser
5. Klage over afslag på optagelse

6. Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler

1. Supplerende skolepraktik
2. "Team Danmark" - forsøget

7. Skolepraktik i virksomhederne

1. Virksomhedsforlagt praktikuddannelse
2. Delaftaler
3. Skolepraktik i udlandet (PIU)

8. Skolepraktikelevs retlige stilling

1. Ferie
2. Feriefridage
3. Barsel
4. Sygt barn og omsorgsdage
5. Sygdom
6. Militærtjeneste
7. Pension
8. Uddannelsesskift i skolepraktik
9. Afkortning/forlængelse af uddannelsestiden
10. Udmeldelse/udelukkelse fra skolepraktik

- 11.** Klager over praktikcentrets afgørelse om udmeldelse/udelukkelse fra skolepraktik
- 9. Forsørgelsesgrundlaget under skolepraktik**
- 10. Tilskud til arbejdstøj, befordring, værktøj, værnemidler mv.**
- 11. Arbejdsmiljø og undervisningsmiljø**
- 12. Arbejdsskadeforsikring**
- 13. Nyttige links**
- 14. Bilag 1:** Vejledning i afgørelse af "uforskyldt mistet uddannelsesaftale".
- 15. Bilag 2:** Procesvejledning ved sagsbehandling af sager om afgørelse af afslag på optagelse til eller udmeldelse/udelukkelse fra skolepraktik

Forord

Erhvervsuddannelserne er tilrettelagt som vekseluddannelser, således at undervisningen senest ved påbegyndelsen af hovedforløbet veksler mellem skoleundervisning og praktikuddannelse.

Praktikuddannelsen skal som udgangspunkt foregå i en eller flere virksomheder. Elever, der ikke opnår en uddannelsesaftale med en virksomhed, har mulighed for at gennemføre praktikuddannelsen i skolepraktik i de uddannelser, som udbydes med skolepraktik, jf. kapitel 7 a i lov om erhvervsuddannelser.

Skolepraktikelever er omfattet af erhvervsuddannelseslovens generelle bestemmelser med de afvigelser, der følger af kapitel 7 a i lov om erhvervsuddannelser. Eleverne er endvidere omfattet af de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, herunder uddannelsesbekendtgørelserne samt de nærmere regler om skolepraktik i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Skolepraktikelever har elevstatus, mens elever med uddannelsesaftale har lønmodtagerstatus.

Håndbogen handler om overvejende juridiske forhold i forbindelse med skolepraktik og er tænkt til at være et opslagsværk for medarbejdere ved erhvervsskolerne og andre, der beskæftiger sig med skolepraktikordningen. Pædagogiske og økonomiske forhold er berørt, men er ikke behandlet indgående. Der er bagerst i bogen henvisninger til relevante links for nærmere oplysninger.

Martin Larsen

Vicedirektør, Afdelingen for erhvervsrettet uddannelse og tilskud

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet,

Undervisningsministeriet

Juli 2018

1. Skolepraktikordningen

1.1 Udbud af uddannelser med skolepraktik

Undervisningsministeren har efter indstilling fra Rådet for Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsat, hvilke uddannelser, der skal udbydes med skolepraktik. Listen over uddannelser, som udbydes med skolepraktik, jf. § 66 b, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, findes i bilag 7 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

De uddannelser, der udbydes med skolepraktik, skal samlet set sikre, at alle berettigede elever får tilbud om skolepraktik enten i den uddannelse, eleven er påbegyndt eller på en anden uddannelse med skolepraktik, hvortil eleven opfylder kravene til at blive optaget til hovedforløbet.

Den enkelte skole skal informere om sit udbud af skolepraktik på samme måde, som skolen informerer om sine uddannelsesstilbud i øvrigt.

Udbydes en uddannelse med skolepraktik, kan skolen tilbyde alle trin og specialer i uddannelsen, men eleverne har ikke et retskrav på at gennemføre et bestemt speciale i skolepraktik på skolen, og den enkelte elev må eventuelt affinde sig med at gennemføre et andet speciale end det primært ønskede.

Individuelt tilrettelagte uddannelsesforløb, jf. § 15, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, udbydes ikke med skolepraktik. En elev på en individuel tilrettelagt uddannelse, som enten ikke opnår en uddannelsesaftale eller som uforskyldt mister sin uddannelsesaftale, vil kunne starte i skolepraktik, hvis eleven overgår til en erhvervsuddannelse med skolepraktik, og hvis eleven opfylder kravene hertil (EMMA-kriterierne, se kapitel 4). skolepraktik. Elevens uddannelsesplan vil blive revideret i nødvendigt omfang, jf. § 115, stk. 5, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Eleven vil herefter følge de almindelige regler, der gælder for uddannelsen, der udbydes med skolepraktik, og vil derfor ikke længere være i gang med et individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb, jf. § 115, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

1.2 Skolernes pligt til at orientere om skolepraktik mv.

Skolen skal orientere om retlige forhold mellem skolen og elever i skolepraktik samt om betingelserne for optagelse til skolepraktik (se afsnit 3), herunder om kravene til fortsat opfyldelse af egnedetskriterierne (se afsnit 4). Skolen skal vejlede praktikpladssøgende elever om den aktuelle uddannelses- og arbejdsmarkedssituation både lokalt og på landsplan samt om alternative uddannelsesmuligheder både i de uddannelser, der kræver praktikplads efter lov om erhvervsuddannelser samt i de uddannelser, der ikke kræver det, jf. § 108, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Vejledningen skal styrke de praktikpladssøgendes forudsætninger for selv at søge praktikpladser og andre uddannelsesmuligheder, jf. § 108, stk. 4 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Vejledningen omfatter bl.a. udarbejdelse af ansøgninger og CV, deltagelse i ansættelsessamtale samt brug af www.praktikpladsen.dk.

For de elever, der har behov for støtte og vejledning for at kunne gennemføre et påbegyndt uddannelsesforløb, herunder i skolepraktik, skal skolen oplyse om muligheden for, at skolen kan stille kontaktlærere og mentorer til rådighed og oplyse om, at skolen endvidere skal tilbyde social, personlig eller psykologisk rådgivning til de elever, der har et behov for det, jf. § 63 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

1.3 Kvalitetssikring af skolepraktik

Skolepraktikken er ligesom skolens øvrige undervisningsaktivitet underlagt reglerne om kvalitetsarbejdet i uddannelserne, jf. kapitel 2 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Det faglige udvalg skal i samarbejde med de lokale uddannelsesudvalg og skolerne foretage en løbende kvalitetsudvikling og -sikring af skolepraktikken, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Skolen skal desuden inddrage skolepraktikken i skolens kvalitetssystem med henblik på løbende kvalitetsudvikling og resultatvurdering, jf. § 6, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. De procedurer, som skolen skal opstille for selvevaluering og for løbende informationsindsamling, skal derfor også omfatte skolens udbud af skolepraktik.

Det gælder generelt for skolens kvalitetsarbejde, at skolen skal udvælge områder, der skal gøres til genstand for systematiske og kritiske diskussioner med henblik på at sammenholde de opnåede resultater med de opstillede mål og skolens indsats, jf. § 7, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Skolens medarbejdere og elever skal inddrages i selvevalueringen.

Skolen er forpligtiget til at udarbejde en opfølgningsplan ud fra den gennemførte selvevaluering, jf. § 7, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Planen skal indeholde initiativer med henblik på at forbedre og udvikle fx skolepraktikken og skal ligeledes være tilgængelig på skolens hjemmeside. Skolen skal informere om skolens procedure for informationsindsamling, som også skal omfatte informationer om resultater på skolepraktikområdet. Informationerne og resultaterne skal være tilgængelige på skolens hjemmeside, jf. § 8 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Praktikcenterudvalget bidrager til kvaliteten i skolepraktik ved at udøve sin rådgivende funktion overfor bestyrelsen, jf. § 113, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

1.4 Det lokale uddannelsesudvalgs rolle i tilrettelæggelse af skolepraktik

De lokale uddannelsesudvalg har en rolle i tilrettelæggelsen af skolepraktikken med den undtagelse, der følger af muligheden for oprettelse af et praktikcenterudvalg, jf. § 113, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (se afsnit 2.2).

Det lokale uddannelsesudvalg skal i forhold til skolepraktik:

- Ved kontakt med virksomheder og eventuelt ved opfordringer til virksomheder virke for, at der tilvejebringes det antal praktikpladser, som der er behov for ud fra en vurdering af elevernes uddannelsesønsker og de forventede fremtidige beskæftigelsesmuligheder, og for, at udbuddet af praktikpladser bliver alsidigt med hensyn til virksomhedernes størrelse og teknologiske udvikling, jf. § 43, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser.
- Være i dialog med skolen om tilrettelæggelse af skolepraktikken og medvirke ved beslutning om, at en elev før gennemførelse af den tilhørende praktikuddannelse skal gennemføre dele af en uddannelses skoleundervisning bortset fra undervisning, der indeholder afsluttende prøver, jf. § 66 g, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser.
- Behandle klager over optagelse til eller ophør med skolepraktik, hvis det faglige udvalg har besluttet, at klagerne skal behandles af det lokale uddannelsesudvalg, jf. § 66 j, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser.
- Samarbejde med det faglige udvalg og praktikvirksomhederne om løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af uddannelsernes praktikdel, herunder følge udviklingen i større elevgruppers gennemførelse af praktikuddannelsen, jf. § 5, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.
- Samarbejde med det faglige udvalg og skolen om at foretage løbende kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af skolepraktikken, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.
- Samarbejde med skolen om udarbejdelsen af den lokale undervisningsplan, jf. § 49, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, herunder om skolens anvendelse af virksomhedsforlagt praktikuddannelse og skolens procedurer for vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte praktikuddannelse.

1.5 Elevens uddannelsesplan

Den personlige uddannelsesplan, der skal udarbejdes for eleven, skal med hensyn til grundforløbet indeholde en plan for elevens praktikpladssøgning, hvis eleven ikke har indgået uddannelsesaftale.

For elever, der bliver optaget til skolepraktik, skal deres personlige uddannelsesplan revideres i nødvendigt omfang, blandt andet på baggrund af den løbende bedømmelse af eleven, jf. § 61 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

For elever, der optages i et grundforløb uden uddannelsesaftale, kan uddannelsesplanen indskrænke sig til at omfatte grundforløbet. For de elever, som ønsker mulighed for optagelse til

skolepraktik, skal planen omfatte mindst tre uddannelsesønsker, jf. § 61, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

2. Praktikcentre

2.1 Praktikcentrets placering

Et praktikcenter er en del af en godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse (erhvervsskole) med eventuelt tilhørende faciliteter til skolepraktikaktiviteter. Centret skal udføre de opgaver, der fremgår af afsnit 2.2, inden for et eller flere hovedforløb eventuelt på vegne af eller med leverancer fra en eller flere andre erhvervsskoler.

Centret skal være organiseret med en leder, som refererer til skolens direktion, og som regel med et paritetisk sammensat praktikcenterudvalg, som kan tegne de lokale uddannelsesudvalg for de relevante hovedforløb, som centret udbyder med skolepraktik (se også afsnit 1.4 om lokale uddannelsesudvalg).

Et praktikcenter kan ikke være en selvstændig enhed i juridisk eller økonomisk forstand, hvorfor det altid vil være underlagt skolens direktion og bestyrelse. Praktikcenteret behøver ikke at have samme adresse som andre dele af skolen.

2.2 Praktikcenterudvalg

De lokale uddannelsesudvalg for de hovedforløb, som praktikcentret udbyder med skolepraktik, opretter et paritetisk sammensat praktikcenterudvalg, medmindre skolens bestyrelse har besluttet ikke at oprette et praktikcenterudvalg, jf. § 113, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Praktikcenterudvalget skal rådgive skolens bestyrelse, jf. § 113, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, men erstatter ikke de lokale uddannelsesudvalg (se afsnit 1.4).

Praktikcentrene har til opgave at forestå sekretariatsbetjeningen af det paritetisk sammensatte praktikcenterudvalg, jf. § 113, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Bestyrelsen for erhvervsskolen kan træffe beslutning om ikke at nedsætte et praktikcenterudvalg, jf. § 113, stk. 4, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. I så fald udfører bestyrelsen selv sine opgaver med information fra de lokale uddannelsesudvalg.

2.3 Praktikcentrets opgaver

Praktikcentrets opgaver består i at sikre, at elever, som opfylder betingelserne herfor, kan gennemføre en erhvervsuddannelse, selv om de ikke har fået en uddannelsesaftale ved grundforløbets afslutning. Praktikcentret skal derfor bl.a. ved anvendelse af praktikpladsopsøgende arbejde og formidling af praktikpladser tilrettelægge et samlet forløb

for disse elever med mest mulig praktik i virksomhed ved anvendelse af restaftaler, kombinationsaftaler, praktik i udlandet, korte aftaler (se afsnit 3.1.d) og delaftaler (se afsnit 7.2) samt virksomhedsforlagt praktikuddannelse (se afsnit 7.1) eventuelt i kombination med fremrykket skoleundervisning og elementer af praktikuddannelse i praktikcentret. Målet er, at den enkelte elev opnår en restuddannelsesaftale.

Optagelse af elever til skolepraktik sker ved indgåelse af en skoleaftale mellem praktikcentret og eleven om dennes fortsatte uddannelse (se afsnit 5.3). Målgruppen er både elever uden uddannelsesaftale og elever med aftaler, som kun omfatter dele af en kompetencegivende uddannelse. Elever, der har en uddannelsesaftale, herunder en kort aftale umiddelbart efter afslutningen af grundforløbet, skal ikke have tilbud om skolepraktik, jf. § 66 a, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Disse elever skal derfor ikke have en skoleaftale.

Praktikcentret skal opretholde fagligt og pædagogisk bæredygtige uddannelsesmiljøer samt sikre kvaliteten i praktikuddannelsen i henhold til § 66 g, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser.

Praktikcentrene har endvidere til opgave at udføre praktikpladsopsøgende virksomhed i et samarbejde med elever, faglige udvalg, lokale uddannelsesudvalg og andre aktører (se afsnit 4.1.d) samt at sikre, at eleverne fortsat opfylder EMMA-kriterierne, jf. afsnit 4.1.d.

Endelig skal praktikcentret indkalde til informationsmøder om optagelse til praktikuddannelse i praktikcentret for elever, der ved afslutningen af grundforløbet eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile uddannelser (eux) ikke har indgået en uddannelsesaftale, jf. § 116, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser samt give vejledning til praktikpladssøgende elever fra afslutning af grundforløbet, hhv. det studiekompetencegivende forløb på de merkantile uddannelser (eux), og indtil eleven ikke længere er optaget til praktikuddannelse i et praktikcenter, jf. § 108 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

2.4 Praktikcentrets samarbejdsforpligtelse

Praktikcentret skal samarbejde med øvrige erhvervsskoler, der ikke har et praktikcenter og som udbyder relevante grund- og hovedforløb. Samarbejdets formål er at sikre, at eleverne i videst muligt omfang færdiggør deres uddannelse.

Et praktikcenter skal således indgå samarbejdsaftaler med relevante erhvervsskoler med henblik på bl.a.:

- Udførelse af skolepraktik på vegne af praktikcentret (udlægning, jf. afsnit 2.5).
- Overførsel af elever, der skal optages til praktikuddannelse i praktikcentret, herunder om informationsmøder.

- Det praktikpladsopsøgende arbejde således, at de relevante erhvervsskoler fortsat har mulighed for at skaffe uddannelsesaftaler til deres elever og dermed fortsat har mulighed for at kunne udbyde skoleundervisning i hovedforløbet.
- Sikring af, at virksomhederne tilføjes det mulige og nødvendige antal elever.
- Eleverne tilskyndes til at indgå uddannelsesaftaler i videst muligt omfang.
- Ansvar og kompetencer.

Praktikcentrene skal også indgå samarbejdsaftaler med andre erhvervsskoler, der er godkendt som praktikcenter, med henblik på at sikre, at praktikcentrene samlet set dækker hele Danmark i forhold til:

- Oprettelse af flest mulig praktikpladser
- Fordeling af elever på institutioner med praktikcentre
- Effektivitet i elevernes praktikpladssøgning (EMMA-kriterierne)Arbejdsmarkedets forsyning med kvalificeret arbejdskraft
- Samarbejde i forhold til henvendelser fra virksomheder, der søger praktikelever

2.5 Optagelse af elever fra skoler, der ikke er godkendt til at udbyde skolepraktik i engiven uddannelse

Erhvervsskolerne har ansvaret for, at de af deres elever, som kan være berettiget til at blive optaget til skolepraktik, får tilbud herom fra en skole, der er godkendt til at udbyde skolepraktik i et praktikcenter, jf. § 66 b, stk. 2 og 5, i lov om erhvervsuddannelser. Dette er aktuelt i de tilfælde, hvor en grundforløbsskole ikke udbyder et relevant hovedforløb eller en skole er godkendt til at udbyde hovedforløb i uddannelser, som skolen ikke er godkendt til at være praktikcenter for.

Ansvaret løftes gennem en samarbejdsaftale mellem grundforløbsskolen/hovedforløbsskolen og skolen med praktikcentret. Det er grundforløbsskolen/hovedforløbsskolen, som forventes at tage initiativ til, at en sådan aftale er indgået. En erhvervsskole, der er godkendt til at etablere praktikcentre, er forpligtet til at samarbejde med de skoler, der ikke er godkendt, således at alle skoler kan tilbyde deres elever optagelse til skolepraktik i et praktikcenter, uanset om den pågældende skole er godkendt til udbud af skolepraktik i et praktikcenter eller ej.

Selve ansøgnings- og optagelsesproceduren forestås af skolen med praktikcentret på baggrund af samarbejdsaftalen med elevens oprindelige skole (den undervisende skole/den registrerende skole).

Elever, som er omfattet af en samarbejdsaftale, skal snarest muligt og senest ved optagelsen gøres bekendt med samarbejdsaftalens betydning for eleverne med hensyn til, om det er praktikcentret eller skolen, der efter optagelsen har eleven registreret som praktikpladssøgende, indkalder eleven til skolepraktik, meddeler eleven den skoleundervisning, der veksler med skolepraktik, træffer afgørelse om elevens fortsatte opfyldelse af egnethedskravene og kravene i lovens § 66 i, stk. 2, og i øvrigt er ansvarlig for elevens uddannelse i henhold til lov om erhvervsuddannelser.

Der henvises til reglerne om ansøgnings- og optagelsesproceduren i §§ 120-122 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

2.6 Udlægning

Reglerne om udlægning af undervisning findes i ministeriets retningslinjer for udlagt undervisning m.v. inden for erhvervsuddannelserne af 9. december 2015, som ligger på www.uvm.dk som bilag under "Udbud 2017".

Disse retningslinjer finder tilsvarende anvendelse for udlægning af praktikuddannelse i et praktikcenter.

Det betyder for eksempel, at et praktikcenter kan aftale med en skole, at den udfører opgaver for centret med hensyn til praktikuddannelse og praktikpladsopsøgning mv. men således, at det er centret, som optager eleverne, og som indgår skoleaftaler og har ansvar for kvaliteten i forhold til det faglige udvalg og ministeriet.

2.7 Praktikcentres mulighed for at producere varer og levere tjenesteydelser

Praktikuddannelse i praktikcentre skal opfylde de samme krav til praktikuddannelsens indhold og kvalitet som til praktikuddannelse i en virksomhed. På den baggrund har praktikcentrene efter fast praksis forestået salg producerede varer og leveret tjenesteydelser til en ikke tabsgivende pris, når det har haft et uddannelsesmæssigt sigte og ikke har været konkurrenceforvridende i forhold til private udbydere. Efter en ny bestemmelse i lov om erhvervsuddannelser, § 66 g, stk. 2, er der fra den 1. januar 2018 udtrykkelig hjemmel for praktikcentrene til at afsætte varer og levere tjenesteydelser.

Efter § 66 g, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, kan skolepraktik tilrettelægges med produktion af varer og levering af tjenesteydelser, som efter samråd med det lokale uddannelsesudvalg kan afsættes på vilkår, som ikke udgør urimelig konkurrence over for private udbydere af tilsvarende varer og ydelser.

Det er en grundlæggende forudsætning, at aktiviteterne ikke fastholder eleverne i skolepraktikken.

Formålet med at tilrettelægge skolepraktik med produktion og salg af varer og levering af tjenesteydelser er at gøre skolepraktikken mere virksomhedsnær og give eleverne faglige udfordringer, som det ellers kan være vanskeligt at opnå på praktikcentret. Der kan eksempelvis være tale om serieproduktion, hvor der arbejdes med tempo, gentagen af arbejdsprocesser og realiserbarhed af produkter. Det er samtidig formålet at undgå ressourcespild, så produktet ikke blot smides ud, når eleven har færdiggjort sin opgave.

Salg af varer og levering af tjenesteydelser i forbindelse med skolepraktik vil både kunne ske i forhold til almenyttige og ikke-kommercielle formål og som ordreproducerende virksomhed.

Når skolepraktik ønskes tilrettelagt med salg af producerede varer og tjenesteydelser, bør skolen forinden have en principiel afklaring af rammerne herfor, herunder hvornår og hvordan praktikcentrets samråd med de lokale uddannelsesudvalg skal ske. I den forbindelse kan det være hensigtsmæssigt, at praktikcentret og de lokale uddannelsesudvalg indgår en særskilt aftale om rammerne for samrådet.

Det er afgørende, at produktionen af varer og tjenesteydelser skal have et uddannelsesmæssigt sigte. Det kan være relevant at tage stilling til:

- hvilke typer af varer og tjenesteydelser produktionen vil kunne omfatte,
- hvem aftagerne kan være,
- hvordan prissætningen skal ske,
- hvordan et eventuelt overskud ved salg af produkter skal anvendes og
- hvordan eventuelle klager fra aftagere skal håndteres.

Som følge af taxametertilskuddene fra staten til skoler og praktikcentre samt skolepraktikydelse fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag til eleverne, vil skolerne og praktikcentrene som udgangspunkt kunne udøve urimelig konkurrence, når de udbyder varer og tjenesteydelser. Dette gælder navnlig, hvis der er tale om egentlig ordreproducerende virksomhed, som ellers ville være udført af en privat virksomhed. Konkurrenceforvridende effekter ("urimelig konkurrence") i forhold til private erhvervsdrivende kan især opstå i de tilfælde, hvor praktikcentret ikke løbende sørger for, at der er fuld omkostningsdækning for de varer eller tjenesteydelser, som centret afsætter på markedet.

Prisfastsættelsen ved salg af varer og tjenesteydelser skal foregå på samme måde som ved indtægtsdækket virksomhed, jf. Finansministeriets Budgetvejledning og Økonomiske Administrative Vejledning. Praktikcentret skal derfor sikre sig, at indtægterne ved salg af varer og levering tjenesteydelser dækker alle relevante omkostninger – det vil sige alle både direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med fremstillingen og leveringen af de pågældende varer eller ydelser.

Det er som nævnt forudsat i erhvervsuddannelsesloven, at et praktikcenters ordning med salg af varer eller tjenesteydelser ikke må udgøre urimelig konkurrence over for private udbydere af tilsvarende varer og ydelser. Hvis et praktikcenters tilrettelæggelse af en sådan ordning alligevel fører til konkurrenceforvridning, kan forholdet være omfattet af konkurrencelovens forbud mod konkurrenceforvridende støtte. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der påser overholdelse af konkurrenceloven, herunder lovens regler om konkurrenceforvridende offentlig støtte i konkurrencelovens § 11 a.

Da praktikcentrets hovedformål er udbud af skolepraktik og at understøtte elevernes

praktikpladssøgning, vil omsætningen af varer og tjenesteydelser kun kunne være af begrænset omfang set i forhold til skolens tilskud fra staten. Samtidig vil skolens mulighed for at foretage opsøgende salgsarbejde være begrænset.

Skolen og praktikcentret må aldrig undlade at opsøge en praktikplads til en elev eller på anden måde afvige fra reglerne med den begrundelse, at skolen ellers ikke vil kunne opfylde sine forpligtigelser i relation til produktion af varer eller levering af tjenesteydelser. Skoler og praktikcentre vil derfor ikke kunne sætte et ønske om at opfylde en kontraktlig leveringsforpligtelse over hensynet til forsvarlig uddannelse eller at skaffe praktikpladser til eleverne.

3. Adgang til skolepraktik

3.1 Hvem kan optages til skolepraktik?

Optagelse til skolepraktik forudsætter, at eleven har bestået forudgående adgangsgivende grundforløb og lever op til de generelle betingelser for at være optaget i skolepraktik (EMMA-kriterierne) både ved optagelsen og under hele skolepraktikforløbet (se afsnit 4).

Det er ikke muligt at dispensere for betingelserne for optagelse.

Adgang til skolepraktik har egnede praktikpladssøgende elever, der:

a. Har afsluttet adgangsgivende grundforløb

En elev kan optages til skolepraktik til en uddannelse, der udbydes med skolepraktik, til påbegyndelse præcis en måned efter at have afsluttet et adgangsgivende grundforløb eller et studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), hvis eleven ikke har eller har haft en uddannelsesaftale, jf. § 66 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om erhvervsuddannelse, og hvis eleven i øvrigt opfylder EMMA-kriterierne (se afsnit 4).

b. Har afsluttet trin af en uddannelse

Skolepraktik skal desuden tilbydes elever, der har gennemført et kompetencegivende trin af en uddannelse med uddannelsesaftale eller med skolepraktik, jf. § 66 a, stk. 1, 3. pkt. og stk. 4, i lov om erhvervsuddannelser, hvis ikke eleven har indgået en ny uddannelsesaftale og hvis eleven opfylder EMMA-kriterierne (se afsnit 4).

c. Uforskyldt har mistet uddannelsesaftale

Optagelse til skolepraktik tilbydes elever, der efter skolens vurdering uforskyldt har mistet sin uddannelsesaftale som led i en erhvervsuddannelse, jf. § 66 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om erhvervsuddannelser (se afsnit 5.2.c).

Elever, der er optaget til skolepraktik som følge af, at de uforskyldt har mistet deres uddannelsesaftale, skal overholde EMMA-kriterierne for så vidt angår kravene om geografisk mobilitet (se punkt 4.1.b), aktiv praktikpladssøgning (se punkt 4.1.d), jf. § 119 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser og den løbende egnethedsvurdering under skolepraktikforløbet, som foretages af skolen, jf. § 116, stk. 6, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Selv hvis en elev mister sin uddannelsesaftale i prøvetiden, er det være eleven, der skal løfte bevisbyrden for, at eleven har mistet sin uddannelsesaftale uforskyldt. Skolen bør så vidt muligt basere sin afgørelse på oplysninger fra dialog med både elev og virksomhed.(se bilag 1).

Skolerne skal, ved afgørelse om at eleven er selvforskyldt, give eleven en skriftlig begrundelse for dette således, at eleven har dette som grundlag for eventuel at klage over afgørelsen til det faglige udvalg, jf. § 66 j i lov om erhvervsuddannelser. Skolens begrundelse skal i argumentationen bygge på samme forhold, hvorefter eleven også i andre tilfælde (efter prøvetid), og ved ensidig ophævelse fra arbejdsgiverens side, vil blive erklæret for selvforskyldt. Bestemmelsen skal anvendes restriktivt. Der må ikke være tvivl om, at eleven uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen. En eventuel tvivl kan således ikke komme eleven til gode.

Hvis virksomheden i forbindelse med forlig med en elev/faglig organisation har underskrevet en erklæring om, at eleven uforskyldt har mistet sin uddannelsesaftale, dvs. var uden skyld i opsigelsen, skal skolen acceptere denne erklæring.

d. Har afsluttet kort uddannelsesaftale

Elever, der har afsluttet en kort uddannelsesaftale med en praktikvirksomhed, har krav på at blive optaget til skolepraktik med start i umiddelbar forlængelse af udløbet af den korte aftale, jf. § 48, stk. 1, 3. pkt., jf. lovens § 66 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om erhvervsuddannelser.

Den gennemførte korte uddannelsesaftale skal omfatte minimum en hel skoleperiode og mindst en del af en - men i udgangspunktet en hel - praktikperiode af en uddannelses hovedforløb, jf. § 48, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Der må kun indgås to korte uddannelsesaftaler mellem samme elev og samme virksomhed, jf. § 48, stk. 1, 4. pkt., i lov om erhvervsuddannelser. En evt. forlængelse af en kort aftale, som er indgået pr. 1. januar 2018 eller senere, regnes som en ny kort aftale. Dog er der mulighed for, at det lokale uddannelsesudvalg under nærmere angive betingelser i § 91, stk. 5, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, undtagelsesvist kan godkende yderligere én aftale mellem samme elev og samme virksomhed.

En elev i en kort uddannelsesaftale, som går på barsel inden aftalen udløber, kan fortsætte den eksisterende aftale efter endt barsel (se afsnit 8.3). Afgørelsen om forlængelse af den korte uddannelsesaftale træffes i medfør af § 58 i lov om erhvervsuddannelser. Fortsættelsen tæller derfor ikke som en ny kort aftale og er således heller ikke omfattet af reglen om, at samme elev og samme virksomhed højst kan indgå to korte uddannelsesaftaler. Når eleven efter forlængelsen afslutter den korte uddannelsesaftale, har eleven krav på at blive optaget i skolepraktik.

Hvis en elev mister sin korte uddannelsesaftale i prøvetiden (første 3 måneder), er eleven ikke berettiget til at blive optaget til skolepraktik, medmindre eleven vurderes til uforskyldt at have mistet sin uddannelsesaftale (se bilag 1). Eleven har bevisbyrden herfor.

e. Får godskrivning for anden relevant undervisning

Elever uden bevis for adgangsgivende grundforløb kan optages til skolepraktik, hvis de har gennemført anden relevant undervisning, jf. § 66 a, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser.

Kravet om et afsluttet grundforløb anses for opfyldt, hvis eleven på optagelsestidspunktet kan få godskrevet anden skoleundervisning, der mindst svarer til det adgangsgivende grundforløb eller hvis eleven har gennemført et studiekompetencegivende forløb på de merkantile uddannelser (eux 1. del).

Den tilsvarende undervisning skal være gennemført indenfor de seneste 2 år og skal desuden være gennemført udenfor erhvervsuddannelserne, jf. § 115, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Hvis en uddannelse er dimensioneret, jf. § 9 i lov om erhvervsuddannelser og § 48 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, kan der ikke optages elever til skolepraktik, der har gennemført grundforløbet med godskrivning for de specifikke kompetencer, der giver adgang til en uddannelses hovedforløb, jf. § 115, stk. 4, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

4. Egnethedsbetingelserne ("EMMA"-kriterierne)

4.1 Hvem skal opfylde EMMA-kriterierne

Eleven, der ønsker optagelse til skolepraktik efter afslutningen af grundforløbets 2. del eller et studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), skal fra afslutningen af grundforløbet hhv. studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del) og under hele skolepraktikforløbet opfylde alle egnethedsbetingelserne, de såkaldte EMMA-kriterier, jf. § 116, stk. 5 og 6, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Eleven skal således være Egnet, Mobil geografisk, Mobil fagligt og Aktivt praktikpladssøgende, jf. § 66 c, i lov om erhvervsuddannelser.

Skolen skal både under og efter afslutningen af grundforløbet vejlede eleverne om realismen i deres egnethed for den eller de ønskede uddannelser og om ordningen i øvrigt. Samtidig er skolen forpligtet til at gøre deres yderste for at hjælpe eleverne til at gennemføre deres uddannelse.

a. E - egnethedsvurdering

Den faglige egnethed ved optagelse til skolepraktik er dokumenteret i og med, at eleven har opnået grundforløbsbevis, hhv. eux-bevis for eux 1. del med adgang til den pågældende uddannelse, som udbydes med skolepraktik, jf. § 115, stk. 2, i bekendtgørelse i erhvervsuddannelser, ved anerkendelse af tilsvarende kompetencer eller ved afslutning af studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux-1. del), jf. § 115, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Efter optagelse i skolepraktik skal skolen fortsat foretage egnethedsvurdering som en del af den løbende evaluering af eleven, jf. § 116, stk. 5 og 6, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Denne egnethedsvurdering foretages ud fra skolens samlede kendskab til elevens resultater sammenholdt med de krav, uddannelsen efterfølgende vil stille. Afgørelsen beror på skolens samlede skøn, hvorom der ikke kan fastsættes nærmere regler, heller ikke lokalt.

I den løbende egnethedsvurdering er de særlige hensyn, der kan tages: Om eleven får et tilfredsstillende udbytte af skoleundervisning og praktik, og om elevens samlede adfærd lever op til, hvad der forventes i forhold til beskæftigelse inden for uddannelsesområdet, herunder for eksempel elevens evne til at overholde mødetider og aftaler.

Elever med uddannelsesaftale har en prøvetid på tre måneder, hvori begge parter kan opsigte aftalen uden begrundelse og uden varsel. Skolepraktikelever har ikke en tilsvarende prøvetid og kan på intet tidspunkt udmeldes uden skriftlig begrundelse samt iagttagelse af mindre vidtgående

foranstaltninger, jf. §§ 123-125 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Derimod skal de under hele skolepraktikforløbet opfylde EMMA-kriterierne og kan ikke fortsætte, hvis kravene ikke længere er opfyldt.

Eleverne kan fra dag til dag frit udmelde sig af skolepraktikordningen. En udmeldelse vil dog indebære, at eleven fraskriver sig muligheden for at blive optaget til skolepraktik igen, medmindre eleven senere bliver vurderet til uforskyldt at have mistet sin uddannelsesaftale. Skolen er forpligtet til at vejlede eleven om konsekvenserne af udmeldelsen, inden udmeldelsen effektueres.

b. M - geografisk mobilitet

En elev, som søger eller som er i skolepraktik, skal være geografisk mobil, idet eleven aktivt skal opsøge og acceptere en praktikplads i hele landet med undtagelse af Færøerne og Grønland, jf. § 117, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. En elev kan ikke afvise tilbud om en praktikplads med begrundelse om, at denne ligger for langt væk. Hvis en elev ikke søger tilstrækkelig bredt eller afviser et tilbud om en praktikplads, skal eleven udmeldes af skolepraktik, jf. § 111, stk. 2, nr. 6, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Hvis en elev er nødt til at flytte for at acceptere en praktikplads, vil eleven normalt være berettiget til mobilitetsfremmende ydelser fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB), jf. § 117, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Skolen skal informere og vejlede eleven om dette. Skolen kan få mere information om disse ydelser hos Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB). Det er også her til, at ansøgningen skal sendes.

c. M - faglig mobilitet

En elev, der søger om optagelse i skolepraktik på baggrund af et grundforløb eller efter studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), og som ikke har haft en uddannelsesaftale, skal have angivet tre uddannelsesønsker i sin personlige uddannelsesplan, da eleven begyndte på grundforløbet, jf. § 61, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Skolen skal kontrollere dette som en del af vurderingen af, om eleven kan optages i skolepraktik, jf. § 116, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

I reformaftalen om "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser" er uddannelsesgarantien udformet på denne måde:

1. Elever, som gennemfører grundforløbet i en uddannelse, som udbydes med skolepraktik har sikkerhed for, at kunne gennemføre hele uddannelsen, hvis eleven opfylder kravene om egnethed, geografisk mobilitet og aktiv praktikpladssøgning.

2. Elever, som gennemfører grundforløbet i en uddannelse, som ikke udbydes med skolepraktik, har sikkerhed for at få tilbud om optagelse til 2. del af et grundforløb i en uddannelse, som udbydes med skolepraktik eller uden praktik og med mest mulig merit for allerede gennemførte og beståede elementer. Dette tilbud gives højst to gange.

En elev har gennemført grundforløbet, når eleven kan få udstedt et grundforløbsbevis, jf. § 70, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Garantien rammesætter kravene til faglig mobilitet.

En elev, der er i skolepraktik, har pligt til at modtage en anvist plads, hvis eleven kan gennemføre uddannelsen, der er knyttet til den tilbudte plads, uden tab af uddannelsestid, jf. afsnit om aktivt praktikpladssøgende lige nedenfor.

d. A - aktivt praktikpladssøgende

Som udgangspunkt er det elevens eget ansvar at skaffe sig en praktikplads, og eleven skal tage passende initiativer i forbindelse hermed, herunder søge praktikpladser i hele landet og modtage anviste praktikpladser, jf. § 111, stk. 2, og § 116, stk. 3, i bekendtgørelser om erhvervsuddannelser.

Alle elever skal være registreret på www.praktikpladsen.dk og være aktiv praktikpladssøgende fra 8 uger inden afslutning af grundforløbets 2. del eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del) og skal under hele skolepraktikforløbet fortsat være registreret med synlig profil og CV på praktikpladsen.dk, jf. § 107, stk. 2, § 112, stk. 4 og 118, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Skolen underretter eleverne om kravene til at være aktivt praktikpladssøgende senest 8 uger inden afslutningen af grundforløbets 2. del eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), jf. § 107, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Elever, som efter afslutning af grundforløbet eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del) ikke ønsker at komme i skolepraktik, skal fortsat være aktivt praktikpladssøgende og være registreret på www.praktikpladsen.dk for at få skolens bistand til praktikpladssøgning. Skolen bistår eleverne i deres praktikpladssøgning, jf. § 108 og § 109 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Elever, der får merit for hele grundforløbet, og som ønsker at blive optaget til skolepraktik, skal lade sig registrere som aktiv praktikpladssøgende på www.praktikpladsen.dk, så snart de bliver optaget til uddannelsen.

Skolerne har til opgave at hjælpe, formidle praktikpladser og bistå eleverne ved praktikpladssøgning og skal, i samarbejde med de faglige udvalg, de lokale uddannelsesudvalg,

kommuner, regionale arbejdsmarkedsråd og andre relevante samarbejdspartnere, foretage opsøgende arbejde med henblik på tilvejebringelse af det nødvendige antal praktikpladser, jf. kapitel 7 og 15 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

En elev har pligt til at modtage en anvist plads, såfremt eleven kan gennemføre den uddannelse, der er knyttet til den tilbudte plads, uden tab af uddannelsestid, jf. § 66 i, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser. Hvis en elev afslår at modtage en anvist plads, bliver eleven slettet fra praktikpladsregisteret og elever i skolepraktik bliver udmeldt, jf. § 66 i, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser og § 123, stk. 4, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Når skolen anviser en elev en praktikplads, finder § 109, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, anvendelse. Dvs. skolen efter aftale med virksomheden anmoder en elev om at opsøge virksomheden med henblik på at besætte en ledig praktikplads. Eleven har pligt til at opsøge virksomheden, fx ved at deltage i en ansættelsessamtale, og har pligt til at modtage pladsen, hvis den tilbydes.

I de tilfælde, hvor skolen anviser en praktikpladssøgende elev til en virksomhed, skal skolen anmode virksomheden om at underrette skolen om resultatet af henvisningen. Skolen kan kun anmode om at modtage underretningen og kan derfor ikke pålægge virksomheden at svare. Eleven skal dokumentere sin praktikpladssøgning i den personlige uddannelsesplan, hvorved skolen altid har mulighed for at indhente oplysninger om anvisninger og resultaterne heraf. Skolen skal orientere om, hvordan skolen håndhæver reglerne om at anviser praktikpladsplads.

På www.uvm.dk findes en "vejledning om ansvars- og opgavefordelingen i forbindelse med det praktikpladsopsøgende arbejde":

<https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/praktik/om-praktik>

4.2 Hvad indebærer EMMA-kriterierne?

Opfyldelse af EMMA-kriterierne er de krav, der både stilles til, at en elev kan optages til skolepraktik og fortsat kan være optaget til skolepraktik. Hvis ikke en elev fortsat lever op til kravene, eller hvis en elev i øvrigt ikke overholder skolens studie- og ordensregler, kan praktikcentret træffe afgørelse om sanktioner, herunder udelukkelse af elever fra skolepraktik, (se afsnit 8.10).

- 1) Elever i grundforløbets 2. del skal i de sidste 8 uger være aktiv praktikpladssøgende og lade sig registrere på www.praktikpladsen.dk, for at kunne blive optaget til skolepraktik. Hvis ikke eleven opfylder disse krav, kan skolen sanktionere efter skolens studie- og ordensregler, jf. kapitel 11 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, jf. § 111, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser og vil blive slettet fra praktikpladsregisteret, jf. § 111, stk. 2, nr. 3-6, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

- 2) Elever i perioden mellem afslutningen af grundforløbet og påbegyndelse i skolepraktik skal opfylde EMMA-kriterierne, for at kunne påbegynde skolepraktikforløbet. Skolen kan til enhver tid efter tilbud om optagelse og indtil eleven påbegynder skolepraktikken vurdere, at eleven ikke længere lever op til EMMA-kriterierne og træffe afgørelse om, at eleven ikke kan starte i skolepraktik og at eleven skal slettes fra praktikpladsregisteret, jf. § 111, stk. 2, nr. 3-6, og § 111, tk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.
- 3) Elever, som efter afslutningen af grundforløbet ikke ønsker at komme i skolepraktik, men som fortsat skal være registreret som praktikpladssøgende, kan slettes fra praktikpladsregisteret, hvis skolen vurderer, at eleverne ikke lever op til kravene om at være aktive praktikpladssøgende, jf. § 111, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.
- 4) For elever i skolepraktik gælder, at EMMA-kriterierne til enhver tid skal være opfyldt under forløbet, jf. § 116, stk. 4 og 5, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Hvis skolen vurderer, at eleven ikke længere opfylder EMMA-kriterierne, kan skolen træffe afgørelse om sanktioner, herunder at eleven ikke kan fortsætte i skolepraktik, jf. reglerne herom i § 123- § 125 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (se afsnit 8.10). Skolen nedsætter skolepraktikydelsen forholdsmæssigt, hvis eleven har ulovligt fravær, herunder fra den del af skolepraktikundervisningen, som specifikt anvendes til praktikpladssøgning (se afsnit 9).

Vær opmærksom på:

- At det ikke er muligt at dispensere fra kravene til optagelse i skolepraktik og dermed til kravet om at opfylde EMMA-kriterierne (se kapitel 3 og 4). Der kan dog dispenseres fra kravet om opfyldelse af EMMA-kriterierne under skolepraktik for deltagere i Team Danmark-forsøget (se afsnit 6.2).
- At elever, der af skolen vurderes til uforskyldt at have mistet sin uddannelsesaftale, ikke skal opfylde kravet om at være faglig mobil for at blive optaget til skolepraktik (se afsnit 3.1.c)
- At elever, der afslutter en kort uddannelsesaftale, ikke skal opfylde kravet om faglig mobilitet for at blive optaget til skolepraktik (se afsnit 3.1.d).

5. Ansøgnings- og optagelsesprocedure

5.1 Ansøgnings- og optagelsesproceduren

Praktikcentrene vejleder eleven om skolepraktik, herunder om betingelserne for optagelse til skolepraktik, jf. § 116, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Praktikcentret indkalder eleverne til et informationsmøde om skolepraktik med mindst en uges varsel, jf. § 116, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Mødet kan holdes indtil to uger før, og skal være afholdt senest en uge efter afslutningen af grundforløbet eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del). Eleverne har mødepligt til dette møde og elever, som ikke overholder mødepligten, kan ikke optages til skolepraktik, jf. § 116, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Alene sygdom, som er meddelt inden mødet, kan begrunde fravær fra mødet.

Det er praktikcentret, der, på baggrund af en samarbejdsaftale med den skole, hvor eleven har afsluttet det adgangsgivende grundforløb eller er registreret som praktikpladssøgende, forestår ansøgnings- og optagelsesproceduren, jf. § 122, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. For elever, der ønsker optagelse til skolepraktik som følge af, at de uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale eller har afsluttet en kort uddannelsesaftale, forestås ansøgnings- og optagelsesproceduren af de praktikcentre som skolen, der registrerede uddannelsesaftalen, har indgået aftale med, jf. § 122, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Hvis et praktikcenter har indgået aftale med en skole om udførelse af skolepraktik på skolens vegne, skal de berørte elever snarest muligt og senest ved optagelsen gøres bekendt med samarbejdsaftalens betydning for eleverne med hensyn til om det er praktikcenteret eller skolen, som er ansvarlig og træffer afgørelser i forhold til spørgsmål om skolepraktik. Den nøjagtige fastsættelse af, hvad eleverne skal have oplysninger om i denne henseende, er fastsat i § 122, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

5.2 Optagelsestidspunkt

Tidspunktet for optagelse til skolepraktik afhænger af, hvilket grundlag eleven optages til skolepraktik på, jf. nedenfor pkt. a.-d.

Optagelse til skolepraktik kan ikke udskydes, ud over de fastsatte frister. Hvis en elev eksempelvis er indkaldt til at aftjene sin værnepligt, må eleven søge om udsættelse med aftjeningen, da der ikke foreligger ganske særlige forhold i dette tilfælde. Gør eleven ikke dette, vil retten til skolepraktik fortabes.

Eleven skal optages til skolepraktik til det fastsatte tidspunkt, selvom denne eventuelt ikke kan følge undervisningen fra starten pga. lovligt fravær, fx på grund af sygdom eller barsel. Eleven skal

således sygemeldes eller have orlov fra skolepraktik alt efter fraværstype. Hvis eleven udmeldes fra skolepraktik, fortaber eleven retten til at blive optaget til skolepraktik, når eleven vender tilbage.

For elevers mulighed for skolepraktikydelse under orlov fra skolepraktik, se afsnit 8.3, 8.4 og 10.

a. Uddannelser

Elever, der opfylder betingelserne for optagelse til skolepraktik efter afsluttet grundforløb eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), optages til skolepraktik af skolen til påbegyndelse af undervisningen i skolepraktik præcis en måned efter grundforløbets afslutning eller det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), jf. § 66 a, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser og § 121, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Dette uanset om det er weekend, helligdag eller ferie. Afslutter en elev fx grundforløb den 15. i måneden, starter eleven i skolepraktik den 16. i efterfølgende måned.

b. Uddannelser, der er angivet som fordelsuddannelser

Elever, der er optaget på fordelsuddannelser, kan påbegynde undervisning i skolepraktik fra præcis 1 måned efter afslutningen af grundforløbets 2. del hhv. det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del) indtil udløbet af 3 måneder efter afslutningen af grundforløbets 2. del hhv. det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), jf. § 66 a, stk. 1 og 5, i lov om erhvervsuddannelser.

Elever på fordelsuddannelser, der i perioden fra afsluttet grundforløb hhv. det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del) til 3 måneder efter har haft indgået og derefter mistet en uddannelsesaftale, kan ikke optages til skolepraktik, jf. § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om erhvervsuddannelser, medmindre eleven vurderes til uforskyldt at have mistet sin uddannelsesaftale (se afsnit 5.1.c).

Listen over fordelsuddannelser findes på www.uvm.dk:

<https://uvm.dk/erhvervsuddannelser/uddannelser/overblik>

c. Uforskyldt mistet uddannelsesaftale

Elever, der forinden indgår en uddannelsesaftale med en virksomhed og mister den igen, kan ikke optages til skolepraktik, jf. § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om erhvervsuddannelser, medmindre eleven vurderes til uforskyldt at have mistet sin uddannelsesaftale (se afsnit 5.1.c).

Elever, der påberåber sig uforskyldt at have mistet deres uddannelsesaftale, og som i øvrigt opfylder optagelsesbetingelserne, kan efter en konkret vurdering af skolen optages til skolepraktik snarest muligt, efter at uddannelsesaftalen er ophørt, jf. § 119, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Eleven skal optages til skolepraktik, selvom denne eventuelt ikke kan følge undervisningen fra starten pga. lovligt fravær, fx på grund af sygdom eller barsel. Eleven skal i sådanne tilfælde sygemeldes eller have orlov fra skolepraktik alt efter fraværstype.

Hvis enten elev eller arbejdsgiver har indbragt spørgsmålet om, hvem der er skyld i ophævelsen af uddannelsesaftalen for det faglige udvalg eller Tvistighedsnævnet, kan eleven først optages, når der er truffet afgørelse eller indgået forlig om afslutning af tvistigheden, jf. § 119, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser eller Tvistighedsnævnet har truffet afgørelse om skyldsspørgsmålet.

Bestemmelsen skal anvendes restriktivt. Der må ikke være tvivl om, at eleven uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen. En eventuel tvivl kan således ikke komme eleven til gode.

Læs mere om selve afgørelsen i vejledning herom i bilag 1.

d. Afsluttet kort aftale eller trin eller har fået godskrivning for grundforløbet.

For elever, der kan optages til skolepraktik efter afslutningen af en kort uddannelsesaftale, efter afslutningen af et trin på en trindelt uddannelse eller ved påbegyndelse af en erhvervsuddannelse direkte på hovedforløbet efter godskrivning af grundforløbet, skal optagelsen ske med det samme derefter.

5.3 Skoleaftale

Når en elev optages til skolepraktik, skal der indgås en skoleaftale mellem skole og elev om elevens fortsatte uddannelse, jf. § 121, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, både for elever uden uddannelsesaftale og for elever med aftaler, som kun omfatter dele af en kompetencegivende uddannelse (trin). Skoleaftalen må ikke forveksles med en ansættelsesaftale.

Elever, der har en uddannelsesaftale, herunder en kort aftale, umiddelbart efter afslutningen af grundforløbet hhv. det studiekompetencegivende forløb på de merkantile erhvervsuddannelser (eux 1. del), skal ikke have tilbud om skolepraktik, jf. § 66 a, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Disse elever skal derfor ikke have en skoleaftale.

I aftalen skal fastlægges skolens og elevens rettigheder og pligter i forbindelse med uddannelsens gennemførelse.

Skoleaftalen skal blandt andet indeholde en detaljeret plan for elevens praktikuddannelse med tilhørende skoleundervisning, herunder aftaler om, hvordan egnethedsbetingelserne (EMMA-kriterierne) til eleven opfyldes og om, hvordan og hvornår eleven forventes at nå uddannelsens mål og om, hvordan der følges op på planen.

Skoleaftalen forudsættes indgået ved elevens optagelse til skolepraktik på praktikcentret.

Skoleaftalen skal også bruges som redskab i forhold til dialogen mellem eleven og skolen om perioden efter grundforløbets afslutning og før undervisningens begyndelse, herunder understøtte elevens praktikpladssøgning, jf. § 118, stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Skoleaftalen bringes til ophør, hvis eleven indgår en uddannelsesaftale, der omfatter resten af uddannelsesperioden.

Aftalen er ikke en ansættelsesaftale i arbejdsretlig forstand og må ikke kunne forveksles hermed fx gennem anvendelse af begreber som løn, ansættelse og arbejdsvilkår. Aftalen bør være underskrevet af begge parter, men underskrifterne har ikke samme juridiske betydning, som ved en uddannelsesaftale, idet skolen fx ikke kan gøre et ansvar gældende overfor eleven, hvis denne ønsker at opgive at gennemføre uddannelsen, ligesom eleven ikke pga. aftalen kan gøre et ansvar gældende overfor skolen, hvis skolen udmelder eleven på grund af manglende fremmøde eller overtrædelse af ordensreglerne osv.

Skoleaftalens form og indhold er ikke fastlagt nærmere i reglerne ud over de overordnede krav, som er fastsat i § 121, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

En skoleaftale kan ikke ophæves, men eleven kan udmelde sig og praktikcentret kan udmelde eleven efter de gældende regler om udmeldelse fra skolepraktik (se afsnit 4.2). Hvis en elev bliver udmeldt fra skolepraktik eller hvis eleven selv forlader skolepraktik, ophører skoleaftalen. Den skal altså ikke opsiges eller ophæves, og der skal ikke gives et særskilt varsel ud over, hvad der gælder om udmeldelse fra skoleundervisning og skolepraktik.

5.4 Optagelse til skolepraktik på dimensionerede uddannelser

På nogle erhvervsuddannelser er adgangen til grundforløbets 2. del begrænset, dvs. at uddannelserne er dimensioneret, jf. de nærmere regler herom i § 9 i lov om erhvervsuddannelser og § 48 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Uddannelserne kan være dimensioneret med kvote, hvor skolerne må optage et nærmere fastsat antal elever uden uddannelsesaftale. Elever, der er optaget på en kvoteplads, eller uforskyldt mister sin uddannelsesaftale eller som afslutter en kort uddannelsesaftale, kan optages til skolepraktik på de uddannelser, der udbydes med skolepraktik.

Derudover kan en uddannelse være dimensioneret med praktikpladskrav (0-kvote), hvilket medfører, at skolen alene kan optage elever med uddannelsesaftale. På disse uddannelser kan optagelse til skolepraktik alene ske for de elever, der vurderes til at have mistet deres uddannelsesaftale uforskyldt eller som afslutter en kort uddannelsesaftale, der som minimum omfatter hele grundforløbet og minimum en hel skoleperiode og en hel eller en del af en praktikperiode på hovedforløbet, jf. § 48, stk. 1, 3. pkt., i lov om erhvervsuddannelser.

Elever, der optages til en dimensioneret uddannelse med merit for hele grundforløbet, kan ikke optages til skolepraktik, men skal påbegynde uddannelsen med uddannelsesaftale, jf. § 115, stk. 4, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

5.5 Klage over afslag på optagelse

Såfremt en skole træffer afgørelse om en elevs optagelse, der ikke fuldt ud imødekommer elevens ansøgning, skal skolen vejlede eleven om klageadgangen, jf. § 66 j i lov om erhvervsuddannelser.

Når skolen træffer afgørelse om at en elev ikke optages til skolepraktik, skal skolen over for eleven og en eventuel forældremyndighedsindehaver skriftligt angive, på hvilke faktiske forhold afgørelsen er truffet og give oplysning om klagereglerne for udelukkelse fra skolepraktik, jf. § 66 j i lov om erhvervsuddannelser. Skolen skal ved afgørelsen sørge for, at sagen er tilstrækkelig oplyst samt overholde forvaltningslovens regler om begrundelse, partshøring og klagevejledning. Det er skolens ansvar at eleven er orienteret om afgørelsen og med baggrund i hvilke forseelser og regler den er truffet.

Eleven kan klage over skolens afgørelse til det faglige udvalg, inden for en uge fra afgørelsen er meddelt eleven. Klagen skal sendes til den skole, der har truffet afgørelsen.

Hvis skolen ikke giver klageren medhold, skal skolen videresende klagen til det faglige udvalg ledsaget af en begrundelse for skolens afslag på optagelse til skolepraktik. Skolen orienterer eleven om oversendelsen.

Procesvejledning om sagsbehandling ved afgørelser om afslag på optagelse i skolepraktik findes i bilag 2.

6. Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler

6.1 Supplerende skolepraktik

Godkendelsen af en praktikvirksomhed kan være betinget af, at eleven modtager supplerende uddannelse på skole (skolepraktik) eller i en anden virksomhed, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 26 af 15. januar 1991 om de faglige udvalgs godkendelse af praktiksteder for elever i erhvervsuddannelser.

I henhold til § 66 d, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser kan erhvervsskolerne give supplerende skolepraktik til elever, som har uddannelsesaftale for hele uddannelsen med en praktikvirksomhed, der er godkendt efter § 46 i lov om erhvervsuddannelser, når godkendelsen er betinget af, at eleven modtager supplerende skolepraktik, og eleven i øvrigt opfylder betingelserne om optagelse til skolepraktik i § 66 a i lov om erhvervsuddannelser.

Skolepraktik kan således anvendes på tilsvarende måde som ved udstationering i en anden virksomhed.

Indholdet i den supplerende skolepraktik vil afhænge af, hvad godkendelsen af virksomheden er betinget af, og hvad virksomheden og skolen nærmere aftaler i overensstemmelse hermed.

I medfør af § 46, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser er der i ovennævnte bekendtgørelse fastsat nærmere regler om godkendelse af praktikvirksomheder som praktiksteder.

Praktikvirksomheden vil være både juridisk, økonomisk og uddannelsesmæssigt ansvarlig under hele uddannelsesforløbet, altså også når eleven modtager den supplerende praktik på skolen. Virksomheden vil således have ansvaret for, at eleven får den praktikundervisning, der er forudsat ved godkendelsen, og slipper ikke herfor, selvom skolen ikke opfylder sine forpligtelser.

Hvis skolen herved pådrager sig et selvstændigt ansvar for elevens mangelfulde praktikuddannelse, vil virksomheden efter omstændighederne kunne fremsætte krav over for skolen.

Eleven bevarer sin status som lønmodtager og ansat i virksomheden under den supplerende skolepraktik. Eleverne får derfor løn under skolepraktik og virksomhederne får lønrefusion fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB).

6.2 "Team Danmark" - forsøget

Der er etableret en forsøgsordning med hjemmel i § 68 i lov om erhvervsuddannelser, der kan forbedre mulighederne for eliteidrætsudøvere i erhvervsuddannelserne via specielle dispensationer fra de almindelige regler om bl.a. optagelse til skolepraktik.

Dispensationerne giver mulighed for at forlænge både grundforløbets 1. og 2. del med op til 10 uger, samt at forlænge hovedforløbet med op til 50 %. Derudover er det muligt for eleverne at komme i skolepraktik i perioder, hvor de har ekstra travlt med deres sport, selvom de har en uddannelsesaftale for hele uddannelsesforløbet.

Når en elev deltager i forsøget, modtager eleven løn fra arbejdsgiver i skoleperioder og i skolepraktikperioder modtager eleven skolepraktikydelse. Eleven har ikke adgang til at modtage skolepraktikydelse i perioder, hvor eleven deltager i træning mv. Der dispenseres fra kravet om opfyldelse af EMMA-kriterierne under skolepraktik for deltagere i forsøget (se afsnit 4 vedr. EMMA-kriterierne).

Deltagelse i forsøget kræver en sportslig godkendelse fra Team Danmark og skal tilrettelægges i et samarbejde mellem elev, praktikvirksomhed og skolen (og eventuelt Team Danmark). Den nærmere tilrettelæggelse af uddannelsesforløbet efter disse regler skal fremgå af elevens uddannelsesplan.

Forsøget er beskrevet nærmere i bekendtgørelse nr. 1722 af 21. december 2016 og i "vejledning om forsøg for elitesportsudøvere på erhvervsuddannelser", som findes på www.uvm.dk og www.teamdanmark.dk.

Forsøget trådte i kraft den 10. januar 2017 og gælder i første omgang i tre år.

7. Skolepraktik i virksomhederne

Det fremgår af § 66 d, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsuddannelser, at skolepraktik for den enkelte elev højst udgør halvdelen af uddannelsens samlede praktiktid, men at eleven skal tilbydes supplerende skolepraktik, hvis skolen ikke kan sikre eleven praktik i en eller flere virksomheder i mindst halvdelen af praktiktiden.

Bestemmelserne har karakter af en hensigtserklæring, idet der ikke er tale om et absolut krav om, at halvdelen af praktiktiden skal foregå i en eller flere virksomheder. Det er således muligt, at en elev udelukkende gennemfører praktikdelen af en uddannelse i skolepraktik på skolen. Det skal dog tilstræbes, at eleven så hurtigt som muligt opnår en restuddannelsesaftale.

Praktikuddannelse i en virksomhed under skolepraktikforløb kan dels foregå i forbindelse med, at skolen indgår aftale med en virksomhed om virksomhedsforlagt praktikuddannelse, dels ved at eleven indgår uddannelsesaftale med en virksomhed om delvis praktikuddannelse (delaftale). I førstnævnte tilfælde må eleven ikke deltage i virksomhedens produktion.

7.1 Virksomhedsforlagt praktikuddannelse

Erhvervsskolerne kan i henhold til § 66 f, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, indgå aftale med virksomheder om at forlægge dele af praktikuddannelsen til virksomheden på grundlag af en skriftlig og underskrevet aftale mellem skole og virksomhed. Eleverne kan derfor ikke selv finde et virksomhedsforlagt undervisningsforløb.

Ved virksomhedsforlagt praktikuddannelse i skolepraktik gennemfører en virksomhed i en periode praktikuddannelse på skolens vegne og på skolens ansvar. Virksomheden skal være godkendt til praktikuddannelse af det faglige udvalg.

Virksomhedsforlagt praktikuddannelse bygger på, at samarbejdet mellem skole og virksomheder bør intensiveres og også komme praktisk til udtryk i den måde, undervisningen på skolen gennemføres på. Undervisningsplanen fastsættes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg. Det betyder, at skolen i den lokale uddannelsesplan nærmere skal beskrive, hvordan den virksomhedsforlagte praktikuddannelse bidrager til at opfylde konkret angivne delmål og læringsaktiviteter i den relevante del af uddannelsen, at bedømmelsesplanen skal have procedurer for vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte praktikuddannelse, og at virksomhedsforlagt praktikuddannelse skal fremgå af elevens personlige uddannelsesplan.

Virksomhedsforlagt praktikuddannelse kan blandt andet anvendes i tilfælde, hvor skolen mangler bestemte faciliteter eller maskiner, der er nødvendige for at opfylde målene for praktikuddannelsen, eller hvis skolen ikke har ansatte, der kan varetage specifikke undervisningsopgaver.

Eleven må ikke deltage i virksomhedens produktion, jf. § 66 f, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Det betyder efter fast praksis, at eleven skal være overtallig for eksempel således, at eleven udfører et givent stykke arbejde på vegne af en medarbejder i virksomheden, som samtidig instruerer og overvåger eleven samt kvalitetssikrer dennes arbejde.

Der kan maksimalt indgås aftale om virksomhedsforlagt praktikuddannelse for tre uger med samme elev i samme virksomhed og om højst 6 uger af elevens samlede praktikuddannelse. Skolen betaler skolepraktikydelse til eleven under den virksomhedsforlagte praktikuddannelse, jf. § 66 k i lov om erhvervsuddannelser. Skolen modtager taxametertilskud for eleven, mens denne modtager virksomhedsforlagt praktikuddannelse, jf. § 19 b i lov om erhvervsuddannelser.

I henhold til § 19 b i lov om erhvervsuddannelser, kan taxametertilskuddet for elever i virksomhedsforlagt praktikuddannelse på de årlige finanslove fastsættes til et mindre beløb end det normale tilskud. Beløbet har i en årrække været fastsat til halv takst.

En aftale om virksomhedsforlagt praktikuddannelse kan indeholde bestemmelser om, at skolen betaler virksomheden for at undervise eleven. Vedr. forsikringsforhold under virksomhedsforlagt praktikuddannelse henvises til kapitel 12.

Virksomhedsforlagt praktikuddannelse kan godt foregå i en virksomhed i udlandet, såfremt skolen kan garantere for kvaliteten af virksomhedens undervisning og føre tilsyn hermed. Eleven skal fortsat kunne opfylde EMMA-kriterierne.

7.2 Delaftaler

Hvis en skolepraktikelev under praktikundervisning i en virksomhed skal deltage i virksomhedens produktion, skal der indgås en delaftale, jf. § 66 f i lov om erhvervsuddannelser. En delaftale er en uddannelsesaftale om delvis praktikuddannelse, og da en delaftale således ikke kan omfatte skoleophold, kan aftalen kun omfatte én praktikperiode. Aftalen skal indgås mellem skolepraktikeleven og virksomheden med skolen som formidlende led. En delaftale kan alene indgås og gennemføres én gang mellem samme elev og samme virksomhed, jf. § 66 f, stk. 4, i lov om erhvervsuddannelser. En delaftale kan således ikke forlænges for samme elev og med samme virksomhed, idet en forlængelse bliver betragtet som en ny aftale, medmindre forlængelsen sker pga. lovligt fravær i medfør af § 58 i lov om erhvervsuddannelser.

Skolepraktikeleven modtager løn fra virksomheden i perioden, og der udbetales derfor ikke skolepraktikydelse til elever i delaftaler efter § 66 f i lov om erhvervsuddannelser, jf. § 66 k, stk. 1, 1. pkt.

Delaftaler medfører samme rettigheder og pligter som ordinære uddannelsesaftaler. Virksomheden har således uddannelsesansvaret for eleven i aftaleperioden og skal betale sædvanlig løn til eleven. Der er gensidig prøvetid på tre måneder. Aftalen kan indgås på uddannelsesaftaleblanketten (bilag 4 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser) og indberettes af skolen til det faglige udvalg på sædvanlig måde, ligesom virksomheden skal være godkendt som praktiksted for den pågældende del af praktikuddannelsen. Det skal dog fremgå af aftalen, at eleven er optaget til "delaftale under skolepraktik".

Efter delaftalens udløb er eleven berettiget til at vende tilbage til skolepraktikordningen. Hvis aftalen ophæves i prøvetiden, eller hvis virksomheden ønsker aftalen ophævet senere, skal skolen foretage en vurdering af, om eleven fortsat opfylder egnethedsbetingelserne (EMMA-kriterierne).

En skolepraktikelev kan ikke indgå delaftale med en virksomhed i udlandet, idet erhvervsuddannelsesloven kun gælder i Danmark. Skolen modtager taxametertilskud for elever med delaftale. I henhold til § 19 b, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser kan taxametertilskuddet for skolepraktikelever med delaftaler på de årlige finanslove fastsættes til et mindre beløb end det normale tilskud. Beløbet har i en årrække været fastsat til halv takst.

7.3 Skolepraktik i udlandet (PIU)

Som nævnt i afsnittet om virksomhedsforlagt praktikuddannelse (se afsnit 7.1), kan skolepraktikelever godt være i virksomhedsforlagt praktikuddannelse i en virksomhed i udlandet, hvis skolen kan garantere for den faglige kvalitet i virksomhedens undervisning og fører tilsyn hermed. Det er en forudsætning, at eleven opfylder EMMA-kriterierne under den virksomhedsforlagte praktikuddannelse.

Det er frivilligt både for skolen og eleven, om eleven skal i virksomhedsforlagt praktikuddannelse i udlandet. Skolen er således ikke forpligtet til at efterkomme en elevs ønske om forlagt undervisning i udlandet, og eleven er ikke forpligtet til at tage til udlandet. Det vil ikke have konsekvenser for eleven i relation til EMMA-kriterierne at sige nej til forlagt undervisning i udlandet. Skolen skal afholde rejse- og opholdsudgifter mv. for skolepraktikelever ved forlagt undervisning i udlandet, idet skoleundervisningen er vederlagsfri, jf. § 19 a i lov om erhvervsuddannelser.

Udgifterne skal afholdes inden for, hvad der er rimeligt og nødvendigt, jf. vejledende det niveau, der er gældende for støtte til praktikophold i udlandet fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Som nævnt under afsnittet om delaftaler (se punkt 7.2) kan elever, der er optaget til skolepraktik, ikke indgå delaftaler med virksomheder i udlandet, idet erhvervsuddannelsesloven kun gælder i Danmark.

En skolepraktikelev, der har indgået delaftale med en virksomhed i Danmark, kan dog godt blive udstationeret af virksomheden i udlandet som led i uddannelsesaftalen – eventuelt med støtte fra

Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag efter reglerne om støtte til praktikophold i udlandet, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Efter delaftalens ophør vil eleven kunne vende tilbage til skolepraktik på normal vis.

Elever, der har gennemført dele af praktikuddannelsen via lønnet beskæftigelse i udlandet (PIU), kan ikke optages til skolepraktik for så vidt angår den resterende del af praktikuddannelsen, idet betingelserne for optagelse til skolepraktik ikke er opfyldt, jf. § 66 a i lov om erhvervsuddannelser.

En elev, der deltager i skolepraktik, har mulighed for orlov til deltagelse i PIU. Eleven skal være startet og mødt i skolepraktik, før der kan gives orlov til PIU, og orloven kan kun omfatte praktikperioder.

Når elev vender tilbage, skal elev optages til skolepraktik, også hvis eleven kommer hjem og starter direkte på skoleophold.

8. Skolepraktikelevers retlige stilling

Skolepraktik foregår i et praktikcenter på en skole. Der er ikke tale om et ansættelsesforhold mellem en elev i skolepraktik og det praktikcenter, hvor eleven er indskrevet til skolepraktik. Skolepraktikelever er således ikke lønmodtagere (arbejdstagere) i relation til lovgivning om lønmodtageres retsstilling, uanset hvilket ministerium de pågældende regler hører under.

Da en skolepraktikelev ikke er ansat i praktikcenteret, kan der ikke oprettes en uddannelsesaftale for skolepraktikforløbet. Praktikcenteret og eleven underskriver derimod en skoleaftale om tilrettelæggelse af skolepraktikforløbet, jf. § 121, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (se afsnit 5.3.).

I de perioder, hvor skolepraktikelever har delaftaler med virksomheder, har eleverne lønmodtagerstatus i forhold til praktikvirksomheden.

Det forhold, at skolepraktikelever ikke har lønmodtagerstatus (arbejdstagerstatus), men derimod elevstatus, har en række konsekvenser for elevernes retsstilling.

Skolepraktikelevers retsstilling under skolepraktikforløbet er i sin helhed fastlagt i love og bekendtgørelser og er ikke aftaleretligt reguleret i overenskomster mv. Reglerne findes primært i lovens § 50 g og kapitel 16 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Det følger således af lovens § 50, at elever, som uden lovlig grund udebliver fra undervisningen, kan, når mindre vidtgående foranstaltninger forgæves har været anvendt, udelukkes fra fortsat undervisning. Dette gælder tilsvarende ved udeblivelse uden lovlig grund fra skolepraktik.

Det er Undervisningsministeriets standpunkt, at udeblivelse af lovlige grunde kan omfatte elevens ferie, herunder frihed til særlige feriefridage, barselsorlov, fravær ved barns første sygedag mv. Det gælder tilsvarende omsorgsdage, hvis dette er almindeligt på det arbejdsmarked, uddannelsen retter sig mod.

8.1 Ferie

Skolepraktikelever er ikke omfattet af ferieloven. Eleverne har således ikke ret til ferie efter ferieloven, mens de er i skolepraktik på praktikcenteret. Dette betyder ikke, at skolen ikke skal give eleverne ferie.

Undervisningsministeriet har tilkendegivet over for praktikcentrene, at det er ministeriets standpunkt, at elever i skolepraktik samlet set skal have fem ugers ferie om året efter ferielovens principper, når de er i skolepraktikforløb. Dette standpunkt er underbygget af det statslige

tilskudssystem, der grundlæggende bygger på, at de aktivitetsafhængige taxametertilskud ydes ud fra antallet af årselever. En årselev er en elev undervist på hel tid i 200 dage.

Skolepraktikelever modtager skolepraktikydelse fra praktikcenteret under ferie. Eventuelt optjent feriegodtgørelse fra tidligere ansættelsesforhold, herunder delaftaler (jf. afsnit 7.1), skal modregnes i skolepraktikydelsen efter ferielovens regler herom. Har en elev optjent et beløb i feriegodtgørelse, der er mindre end det beløb, som eleven er berettiget til, skal skolen således udbetale "supplerende skolepraktikydelse" i ferieperioden.

Skolepraktikelever i delaftaler er omfattet af ferieloven, idet de i aftaleperioden er lønmodtagere (arbejdstagere) på tilsvarende måde som elever med ordinære uddannelsesaftaler. Den ferie, de optjener under perioder med delaftaler, kan afholdes i næstkommende ferieår efter samme regler som elever, der er i en ordinær uddannelsesaftale:

Elever med en uddannelsesaftale efter lov om erhvervsuddannelser har ret til betalt ferie i 25 dage i det første og i det andet hele ferieår efter ansættelsesforholdets påbegyndelse.

Elever har en tilsvarende ret til betalt ferie i 25 dage i ferieåret, hvis ansættelsesforholdet er begyndt inden den 1. juli i ferieåret, jf. ferieloven. Er ansættelsesforholdet begyndt den 1. juli eller senere, har eleven, i forbindelse med at virksomheden holder ferielukket i tiden mellem den 1. oktober og den 30. april, ret til fem dages betalt ferie i dette ferieår, jf. ferieloven.

For elever i skolepraktik fastlægges tidspunktet for feriens afholdelse af praktikcenteret.

Ovenstående betyder f.eks. at hvis en elev i skolepraktik, får en delaftale i april måned til 1. juli, så vil eleven optjene overenskomstbestemte feriepenge til udbetaling i det kommende ferieår. Når eleven holder sommerferie efter afslutning af delaftalen, vil eleven have ret til skolepraktikydelse i ferieperioden.

Ferieåret går fra 1. maj til 30. april, jf. ferielovens § 12.

Spørgsmål til ferielovens regler kan rettes til Beskæftigelsesministeriet, www.bm.dk.

8.2 Feriefridage

Skolepraktikelever er ikke omfattet af retten til feriefridage. Retten til feriefridage gælder for visse lønmodtagere (arbejdstagere) i henhold til kollektiv overenskomst. Retten til feriefridage kan variere fra overenskomst til overenskomst.

Selvom skolepraktikelever ikke er omfattet af retten til feriefridage, er det ministeriets standpunkt, at skolerne bør bevilge skolepraktikeleverne frihed fra skolen i samme antal dage, som elever med uddannelsesaftale er berettiget til feriefridage det pågældende år i henhold til overenskomsten, idet særlige feriefridage betragtes som lovligt fravær, jf. ovenfor.

Der bør tages udgangspunkt i de gældende elevoverenskomster på det private område. Skolepraktikelever vil dog ikke kunne optjene feriefridage til efterfølgende år og til efterfølgende ansættelsesforhold. Det vil være hensigtsmæssigt at beskrive en sådan ordning i skolens ordensregler.

Under "feriefridage" vil skolepraktikeleverne være berettiget til skolepraktikydelse fra praktikcentret, og praktikcentreret vil være berettiget til refusion fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Praktikcentrene kan herudover ikke konvertere "feriefridage" til kontant betaling og skal ikke afregne eventuelle ikke-afholdte "feriefridage" med eleverne, når de ophører i skolepraktikordningen.

Elever i delaftaler optjener ret til feriefridage i perioden efter reglerne i gældende overenskomst på området.

8.3 Barsel

Skolepraktikelever har ret til fravær pga. barsel, jf. § 2, stk. 1, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselsloven), hvorefter *alle* forældre har ret til fravær i forbindelse med graviditet, barsel og adoption.

Idet fravær pga. barsel ikke anses for at være ulovligt fravær, men er en lovsikret ret, skal skolepraktikelever af begge køn gives frihed fra skolen i forbindelse med barsel i samme omfang, som elever med uddannelsesaftale har ret til barselsorlov, jf. også § 50 i lov om erhvervsuddannelser.

Det følger af § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsbaseret erhvervsuddannelses, at skolepraktikydelse udbetales uanset fravær ved ferier og helligdag samt sygdom. Ved andet fravær end nævnt i stk. 3, som ikke er godkendt af praktikcenteret, nedsættes ydelserne forholdsmæssigt, jf. § 5, stk. 6. Når eleven har fravær ved barsel, vil eleven kunne få skolepraktikydelse i den godkendte periode, idet barsel anses for lovligt fravær.

Spørgsmålet om forlængelse af uddannelsestiden på grund af barselsorlov afgøres af praktikcenteret, jf. § 58 i lov om erhvervsuddannelser. Ved uenighed mellem elev og praktikcenter skal afgørelsen træffes af det faglige udvalg.

Der er afsagt kendelse af 21. januar 2015 i Højesteret (U2015.1318.H) om, at en elev, der bliver gravid, og som påbegynder barselsorlov inden uddannelsesaftalen er udløbet, har et retskrav på, at aftalen forlænges i nødvendigt omfang, inden eleven går på barsel. Dermed forpligtes arbejdsgiveren til at forlænge uddannelsestiden i kraft af sit oplæringsansvar – også hvis eleven ikke selv tager initiativ til forlængelsen.

En eventuel forlængelse af uddannelsestiden for en skolepraktikelev på grund af for eksempel sygdom eller barsel, afgøres af praktikcenteret efter aftale med eleven, jf. § 58, i lov om erhvervsuddannelser, mens det faglige udvalg træffer afgørelse i sager herom, hvor der er uenighed mellem parterne og ved sager efter § 59, der angår ønsker om forlængelser pga. øvrige forhold end de, der er opregnet i § 58.

Elever i korte aftaler, som går på barselsorlov inden udløbet af aftalen, har retskrav på, at aftalen forlænges i nødvendigt omfang. Det kan ske ved brug af "Tillæg til uddannelsesaftale". Afgørelsen om forlængelse af den korte uddannelsesaftale træffes i medfør af § 58 i lov om erhvervsuddannelser. Fortsættelsen tæller derfor ikke som en ny kort aftale og er således ikke omfattet af reglen om, at samme elev og samme virksomhed højst kan indgå to uddannelsesaftaler. Når eleven efter forlængelsen afslutter den korte uddannelsesaftale, har eleven krav på at blive optaget i skolepraktik.

Elever i delaftale optjener i perioden ret til betalt barselsorlov efter reglerne i gældende overenskomst på området.

Se i øvrigt ministeriets vejledning nr. 11162 af 8. december 2015 (Vejledning til praktikcentre om barselsorlov til skolepraktikelever) på www.retsinformation.dk.

8.4 Sygt barn og omsorgsdage

Skolepraktikelever er heller ikke omfattet af den overenskomstmæssige ret til fravær i forbindelse med sygt barn eller omsorgsdage.

Det er ministeriets standpunkt, at skolepraktikelever af begge køn bør gives frihed fra skolen i forbindelse med sygt barn og omsorgsdage, i samme omfang som elever med uddannelsesaftale inden for uddannelsesområdet har ret til sådant fravær, og at et sådant fravær derfor vil være udeblivelse fra undervisningen af lovlig grund, jf. § 50, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser.

Det vil være hensigtsmæssigt at beskrive en sådan ret til fravær, og hvordan skolen vil gribe ind over for et eventuelt misbrug, i skolens ordensregler. I forbindelse hermed kan skolen eksempelvis forholde sig over for disse elever, som den gør over for elever med uddannelsesaftale, der under et skoleophold har fravær i forbindelse med sygt barn og omsorgsdage.

Såfremt skolen godkender fravær ved sygt barn og omsorgsdage, vil eleven skulle have skolepraktikydelse i den godkendte periode.

For elever i delaftale gælder de samme regler om barnsyg-dage og omsorgsdage som for elever med ordinære uddannelsesaftaler, dvs. reglerne i gældende overenskomst på området.

8.5 Sygdom

Elever i skolepraktik og i virksomhedsforlagt praktikuddannelse har under sygdom ret til skolepraktikydelse.

Længerevarende sygdom kan ikke i sig selv begrunde, at eleven udmeldes fra skolepraktik. Udmeldelse kan dog komme på tale, såfremt der ikke længere er udsigt til, at eleven kan genoptage og fuldføre uddannelsen eller virke på arbejdsmarkedet inden for området. Der skal i givet fald indhentes en lægeerklæring herom, som praktikcenteret skal betale. Afgørelsen påhviler praktikcentret.

Det er en forudsætning for, at et praktikcenter kan udmelde en skolepraktikelev på grund af sygdom, at en praktikvirksomhed i samme situation ville kunne hæve en uddannelsesaftale uden at ifalde erstatningsansvar. En eventuel udmeldelse skal ske med passende varsel, og eleven skal tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning.

For elever med delaftale gælder de samme regler om sygefravær som for elever med ordinære uddannelsesaftaler, dvs. reglerne i gældende overenskomst på området.

8.6 Militærtjeneste

Skolepraktikelevers manglende lønmodtagerstatus bevirker, at de ikke har ret til orlov på grund af militærtjeneste. Det er ministeriets standpunkt, at skolepraktikelever, der indkaldes til FN-tjeneste eller anden international militær indsats, i henhold til en tidligere indgået rådighedskontrakt, bør have orlov i forbindelse hermed.

Elever, der er under uddannelse, vil kunne få udsættelse med aftjening af værnepligt, og aftjening af værnepligt kan derfor ikke give grundlag for orlov fra skolepraktik.

Elever i delaftale vil være underlagt reglerne om aftjening af værnepligt/militærtjeneste i gældende overenskomst på området i perioden.

8.7 Pension

Skolepraktikelever oppebærer ikke pension af skolepraktikydelsen, som er en offentlig forsørgelse.

Hvis eleven indgår en delaftale, optjener eleven pension efter de overenskomstmæssige regler i perioden.

8.8 Uddannelsesskift i skolepraktik

Det er efter fast praksis muligt at foretage et uddannelsesskift under skolepraktik, såfremt dette kan ske uden tab af uddannelsestid i den uddannelse, hvortil eleven skifter. Dette gælder også, hvis skiftet sker til en anden uddannelse med skolepraktik. Med andre ord skal eleven kunne afslutte

den nye uddannelse inden for den normale uddannelsestid for denne. Det er således en betingelse, at eleven fuldt ud kan få godskrevet den uddannelsestid, der er anvendt til den første uddannelse, i den nye uddannelse. Det faglige udvalg for den nye uddannelse må i nødvendigt omfang inddrages i afgørelsen om godskrivning.

I henhold til § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse udbetales skolepraktikydelser fra den dag, eleven begynder i skolepraktik eller i skoleundervisning, og indtil den dag eleven forlader skolepraktikken eller indtil den dag, en elev, der er optaget til skoleundervisning uden uddannelsesaftale, jf. § 66 e, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, afslutter skoleundervisningen, jf. dog § 1, stk. 2.

Såfremt eleven ophører med skolepraktikken for uddannelse 1, før eleven kommer i skolepraktik i uddannelse 2, således at der ikke er tale om ét skolepraktikforløb, kan § 5, stk. 6, ikke anvendes. Det vil sige, at skolen skal nedsætte ydelser forholdsæssigt.

8.9 Afkortning/forlængelse af uddannelsestiden

Skolepraktikelever kan få afkortet deres uddannelsestid på grund af tidligere uddannelse eller beskæftigelse på tilsvarende måde som elever med uddannelsesaftale, jf. § 57 i lov om erhvervsuddannelser.

En eventuel forlængelse af uddannelsestiden for en skolepraktikelev, på grund af for eksempel sygdom eller barsel, afgøres af skolen, jf. § 58, jf. § 66 g, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Ved uenighed mellem elev og skolen om forlængelse af skolepraktik træffer det faglige udvalg afgørelse herom, jf. § 59 i lov om erhvervsuddannelser.

8.10 Udmeldelse/udelukkelse fra skolepraktik

Hvis ikke en elev lever op til kravene til at være optaget i skolepraktik (jf. EMMA-kriterierne i kapitel 4), eller hvis en elev i øvrigt ikke overholder skolens studie- og ordensregler, jf. § 51 og § 74 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, kan skolen vælge at udelukke eleven fra skolepraktik, jf. reglerne herom i § 123-§ 125 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (se afsnit 4.2).

Når skolen træffer afgørelse om, at en elev udelukkes fra skolepraktik, skal skolen over for eleven og en eventuel forældremyndighedsindehaver skriftligt angive, på hvilke faktiske forhold afgørelsen er truffet og give oplysning om klagereglerne for udelukkelse fra skolepraktik, jf. § 66 j i lov om erhvervsuddannelser. Skolen skal ved afgørelsen sørge for, at sagen er tilstrækkelig oplyst samt overholde forvaltningslovens regler om begrundelse, partshøring og klagevejledning, jf. § 124 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (se bilag 2).

Efter reglerne skal skolen altid have iagttaget mindre vidtgående foranstaltninger førend afgørelse om udelukkelse, herunder:

- samtaler
- advarsler
- midlertidig hjemsendelse

Hvilke sanktioner skolerne vælger at anvende i den enkelte sag, må bero på sagens omstændigheder, og skolen skal i den enkelte sag dokumentere, hvilke foranstaltninger, der er anvendt.

Hvis eleven har gjort sig skyldig i en særlig grov forseelse, kan eleven bortvises uden varsel, jf. § 121, stk. 3, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

8.11 Klager over praktikcentres afgørelse om udmeldelse/udelukkelse fra skolepraktik

Såfremt en skole træffer afgørelse om en elevs udelukkelse fra skolepraktik, skal skolen vejlede eleven om klageadgangen.

Eleven kan indbringe en klage over skolens afgørelse om udelukkelse. Klagen skal sendes til den skole, der har truffet afgørelsen, jf. § 66 j i lov om erhvervsuddannelser.

Hvis skolen fastholder sin afgørelse, skal skolen videresende klagen til det faglige udvalg, inden for en uge fra afgørelsen er meddelt eleven ledsaget af en begrundelse for udelukkelsen fra skolepraktik.

At eleven klager over afgørelsen medfører ikke i sig selv, at eleven kan optages til eller fortsætte i skolepraktik, mens klagen behandles. Skolen eller det faglige udvalg kan dog træffe beslutning herom i den konkrete sag.

Det faglige udvalgs afgørelse er endelig og kan derfor ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Procesvejledning om sagsbehandling ved afgørelser om udmeldelse/udelukkelse fra skolepraktik findes i bilag 2.

9. Forsørgelsesgrundlaget under skolepraktik

Elever, der er optaget til skolepraktik, er berettiget til en skolepraktikydelse, jf. § 66 k, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser.

Skolepraktikydelsen fastsættes på de årlige finanslove og findes i ministeriets takstkatalog på www.uvm.dk. Ydelsen er afhængig af elevens alder. Elever, der er under anden offentlig forsørgelse, mens de er i skolepraktik, modtager ikke skolepraktikydelse.

Der udbetales heller ikke skolepraktikydelse til elever, som modtager løn fra en arbejdsgiver, efter § 66 f i lov om erhvervsuddannelser, jf. § 66 k, stk. 1, 1. punktum.

Godtgørelsen er skattepligtig som A-indkomst. Der skal imidlertid ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af godtgørelsen, da der ikke er tale om en lønindkomst fra et ansættelsesforhold. Skolen udbetaler ydelsen til eleven for derefter at få udgifter refunderet af staten gennem Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag.

Personer, der ønsker optagelse til skolepraktik, er ikke berettiget til ydelse fra skolen i perioden fra afslutning af GF2 til optagelsen, som er max en måned, jf. § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om erhvervsuddannelser, dog max. 3 måneder ved fordelsuddannelser. Disse personer må eventuelt forsørge sig ved erhvervsarbejde. Det er dog en forudsætning for optagelse til skolepraktik, at EMMA-kriterierne er opfyldt under hele perioden. De pågældende kan have mulighed for at opnå kontanthjælp efter de gældende regler.

Skolepraktikelever, der er i gang med supplerende skoleundervisning efter § 51 i lov om erhvervsuddannelser, modtager skolepraktikydelse.

Ved fravær fra skolepraktik, som ikke er godkendt af skolen, nedsættes skolepraktikydelsen forholdsmæssigt, jf. § 5, stk. 6, i bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse. Det betyder, at praktikcentret bl.a. nedsætter skolepraktikydelsen forholdsmæssigt, hvis eleven har ulovligt fravær fra den del af skolepraktikundervisningen, som specifikt anvendes til praktikpladssøgning, herunder undladelse af at udføre aftalt praktikpladsaktivitet uden for skolens område, fx konkret opsøgning af virksomheder.

Skolen er forpligtet til at udbetale skolepraktikydelse fra den dag, eleven er blevet bortvist fra skolen, til eleven igen påbegynder sin uddannelse, hvis det faglige udvalg giver eleven medhold i en klage over en afgørelse fra skolen om bortvisning. Førtidspensionister og elever, der ikke er omfattet af betalingsloven, fordi de modtager anden offentlig forsørgelse, og derfor ikke kan modtage skolepraktikydelse, jf. § 66 K, i lov om erhvervsuddannelser, kan optages til skolepraktik i

et praktikcenter med skolepraktiktaxameter, jf. takstkataloget for det pågældende år, som findes på ministeriets hjemmeside, www.uvm.dk.

10. Tilskud til arbejdstøj, befordring, værktøj, værnemidler mv.

Elever med uddannelsesaftale har skattemæssigt ret til befordringsfradrag. Elever i skolepraktik kan ikke opnå et sådant fradrag, da de ikke er lønmodtagere. Derfor ydes der i henhold til § 13 i lovbekendtgørelse nr. 95 af 26. januar 2017 om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag et befordringstilskud til skolepraktikelever på baggrund af afholdte udgifter. Der ydes også befordringstilskud til skolepraktikelever under ordinære skoleophold.

Der ydes ikke befordringstilskud, når eleven er omfattet af en delaftale, da eleven her har status af lønmodtager.

Skolepraktikelever kan endvidere få økonomisk støtte til arbejdstøj, værktøj, værnemidler og lignende efter § 67 a, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, hvis elever med uddannelsesaftale er berettiget til at modtage sådanne ydelser fra arbejdsgiveren, jf. gældende overenskomst på området.

Ordningen administreres af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB).

11. Arbejdsmiljø og undervisningsmiljø

Ifølge en afgørelse fra Arbejdstilsynet er skolepraktikelever under skolepraktikken som udgangspunkt omfattet af arbejdsmiljølovgivningen i sin helhed.

Desuden finder lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø anvendelse for skolepraktikelever som for andre elever.

12. Arbejdsskadeforsikring

Lov om arbejdsskadeforsikring finder anvendelse under skolepraktik, hvis skaden skyldes undervisning under arbejdspladslignende forhold, jf. § 66, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser. Risikoen med hensyn til disse skader påhviler staten. Tilsvarende gælder ved virksomhedsforlagt praktikuddannelse.

Elever med delaftaler i henhold til § 66 f, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser, er i aftaleperioden omfattet af virksomhedens arbejdsskadeforsikring.

13. Links

www.elevplan.dk

www.praktikpladsen.dk

www.retsinformation.dk

www.ug.dk

www.uvm.dk

www.virk.dk

www.indberet.virk.dk/aub (om AUB for skoler, virksomheder og faglige udvalg)

www.borger.dk/skole-og-uddannelse/Erhvervsuddannelser/AUB-oversigt (om AUB for elever)

Lov om erhvervsuddannelser

Lovbekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2018 med senere ændringer:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186661>

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser

Nr. 286 af 18. april 2018

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=200627>

14. Bilag 1

Vejledning i afgørelse af "uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale"

I forbindelse med optagelse i skolepraktik efter § 66 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om erhvervsuddannelser, optagelse i skoleundervisning uden uddannelsesaftale efter § 66 e, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser og tildeling af tilskud til virksomheder, som indgår uddannelsesaftale med en elev, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale efter § 66 k, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, skal det afgøres, hvorvidt en elev uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale.

Denne vejledning har til hensigt at vejlede skoler, der udbyder erhvervsuddannelser, i forbindelse med denne afgørelse.

1. Hvem træffer afgørelse af "uforskyldt mistet en uddannelsesaftale"

Virksomheden skal, jf. § 99, stk. 2, jf. stk. 1, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, give meddelelse til den skole, hvor uddannelsesaftalen er registreret, hvis uddannelsesaftalen er:

1. ophævet i prøvetiden,
2. ophævet efter aftale mellem parterne,
3. ophævet af en af parterne efter prøvetidens ophør,
4. ophævet ved Tvistighedsnævnets afgørelse,
5. bortfaldet som følge af elevens udelukkelse fra fortsat undervisning, hvis afgørelsen herom er truffet af en anden skole end den, som har registreret aftalen,
6. ophørt af andre grunde inden udløbet af aftaleperioden.

Når skolen modtager en ophævelsesmeddelelse for en elev, der har mistet en uddannelsesaftale, skal skolen afgøre, hvorvidt eleven uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale, hvis eleven anmoder om at komme i skolepraktik.

Før afgørelsen træffes, skal skolen foretage de nødvendige undersøgelser af spørgsmålet, jf. nærmere nedenfor. Er en tvistighed i henhold til § 63 i lov om erhvervsuddannelser indbragt for det faglige udvalg eller Tvistighedsnævnet, kan skolen ikke afgøre spørgsmålet, før der er truffet afgørelse eller indgået forlig om afslutningen af tvistigheden. I det omfang afgørelsen eller forliget indebærer en stillingtagen til skyldsspørgsmålet, vil denne stillingtagen være bindende for skolens afgørelse af, om eleven uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale.

Skolens afgørelse skal registreres og arkiveres. For skoler, der anvender EASY-P, er der mulighed for registrering af afgørelsens resultat i dette system.

Eleven skal samtidigt have meddelelse om afgørelsen.

2. Afgørelsen

Skolen skal foretage en konkret, individuel vurdering af, om eleven uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale. Denne vurdering bør ske efter en grundig personlig samtale med eleven samt med inddragelse af ophævelsesmeddelelsen og andre oplysninger, som skolen har indhentet eller modtaget.

Eleven har bevisbyrden med hensyn til skyldsspørgsmålet, hvis der ikke er indgået forlig for det faglige udvalg, eller spørgsmålet har været forelagt Tvistighedsnævnet, jf. § 63 i lov om erhvervsuddannelser, og hvis forliget henholdsvis afgørelsen ikke indebærer en stillingstagen til skyldsspørgsmålet.

Der gælder ingen generelle krav om, i hvilken form eller på hvilken måde eleven skal godtgøre, at det var uforskyldt, at han eller hun mistede sin uddannelsesaftale. Den tidligere arbejdsgiver har ikke pligt til at medvirke i forbindelse hermed, men skolen kan efter omstændighederne være forpligtet til at anmode eleven om at bede sin tidligere arbejdsgiver om en udtalelse.

Skolens afgørelse skal således træffes på grundlag af de mundtlige og eventuelle skriftlige oplysninger, som eleven og praktikvirksomheden fremkommer med. Andre faktuelle oplysninger om eleven og den tidligere praktikvirksomhed kan indgå i skolens skøn, som alene må bygge på saglige hensyn.

Det er ikke udelukket, at elever, der har mistet en uddannelsesaftale inden for prøvetiden, kan have været uforskyldt heri. I disse tilfælde kan det dog være vanskeligt for eleven at godtgøre eller sandsynliggøre, at det var uforskyldt, idet der ikke stilles krav om begrundelse for opsigelse af uddannelsesaftaler i prøvetiden, jf. § 60, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser. Skolen kan også i disse tilfælde søge sagen oplyst ved at bede eleven om at få en udtalelse fra den tidligere arbejdsgiver om, hvorvidt eleven uforskyldt har mistet sin uddannelsesaftale.

Skolen kan først foretage vurderingen efter, at skolen har modtaget en ophævelsesformular.

Der er ikke fastsat nærmere regler om, hvorledes skolen skal udøve sit skøn om elevens skyld. Som udgangspunkt kan man dog sige, at eleven normalt ikke selv må have opsagt uddannelsesaftalen eller indgået aftale med den tidligere praktikvirksomhed om ophævelsen. Desuden vil det forhold, at "kemien" mellem eleven og praktikvirksomheden ikke passer sammen, i almindelighed føre til, at eleven ikke uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale.

Skolen kan, eventuelt i samråd med det lokale uddannelsesudvalg, fastlægge en vejledende praksis for, i hvilke tilfælde der normalt vil være tale om egen skyld, eller bruge Tvistighedsnævnets praksis som inspiration i afgørelsen. Skolen skal dog altid træffe afgørelsen efter et konkret skøn og må ikke i begrundelsen alene henholde sig til en praksis eller en hjemmelavet regel.

3. Afgørelse om, at eleven ikke "uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale"

I de tilfælde hvor skolen skønner, at eleven ikke uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale, bør dette begrundes over for eleven med en konkret henvisning til de regler og faktiske omstændigheder, som har været bestemmende for afgørelsen. Eleven skal desuden have vejledning om muligheden for, inden for en frist af en uge fra afgørelsen er meddelt eleven, at indbringe afgørelse for det faglige udvalg, jf. § 66 j, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser.

Skolen bør gøre notater om grundlaget for afgørelsen af skyldsspørgsmålet.

For skoler, der er en del af den offentlige forvaltning og derfor omfattet af forvaltningsloven, er "bør" i ovenstående afsnit lig med "skal".

15. Bilag 2

Procesvejledning ved sagsbehandling af sager om afgørelse af afslag på optagelse til eller udelukkelse fra skolepraktik

Formål

Denne vejledning har til formål at give retningslinjer for behandling af klagesager på erhvervsuddannelsesområdet i forbindelse med afgørelser om afslag på optagelse til eller udelukkelse fra skolepraktik.

Hjemmel

Hjemmel til behandling af klagesager generelt på erhvervsuddannelsesområdet findes i § 69 i lov om erhvervsuddannelser.

”§ 69. Efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren kan klager over en skoles afgørelser indbringes for ministeren, jf. dog § 66 j og § 66 o.”

Klager ift. optagelse til eller ophør med skolepraktik behandles med hjemmel i 66 j i lov om erhvervsuddannelser:

”§ 66 j. Skolens afgørelse om en elevs optagelse til eller ophør med skolepraktik kan af eleven inden for en frist af en uge, fra afgørelsen er meddelt eleven, indbringes for det faglige udvalg. Det faglige udvalg kan beslutte, at klagerne behandles af det lokale uddannelsesudvalg, hvis afgørelse af eleven kan indbringes for det faglige udvalg inden for en uge, fra afgørelsen er meddelt eleven.

Stk. 2. Klager efter stk. 1 sendes til skolen. Hvis skolen opretholder sin afgørelse, videresender skolen klagen til det faglige udvalg eller det pågældende lokale uddannelsesudvalg, jf. stk. 1, ledsaget af en begrundelse. Det faglige udvalgs afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsætte regler om skolers og praktikcentres behandling og afgørelse af sager om udelukkelse af elever fra skolepraktik og andre sager om elevers retsstilling og om behandling af elevers klager over sådanne afgørelser.”

Klageproceduren

Når en elev ønsker at klage over optagelse til eller ophør med skolepraktik, skal eleven sende klagen til skolen senest en uge efter, at afgørelsen om det, som eleven klager over, er meddelt eleven.

Hvis skolen ikke giver eleven medhold i klagen, videresender skolen klagen til det faglige udvalg eller – hvis klagen er omfattet af en beslutning fra det faglige udvalg om, at sådanne klager skal behandles af det lokale uddannelsesudvalg – det lokale uddannelsesudvalg ledsaget af skolens begrundelse for afgørelsen.

En afgørelse af en klage, som træffes efter bemyndigelse fra det faglige udvalg af det lokale uddannelsesudvalg, kan eleven påklage til det faglige udvalg. Klagefristen er en uge fra den dag, hvor eleven har fået meddelelse om det lokale uddannelsesudvalgs afgørelse.

Det faglige udvalgs afgørelse er endelig og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Afgørelsen vil blive sendt til klager med kopi til skolen.

Det er vigtigt, at følge de almindelige forvaltningsretlige grundprincipper overholdes, når der træffes en afgørelse:

Partshøring:

”§ 19. Kan en part ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.”

Begrundelse:

”§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.”

Klagevejledning:

”§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.”

Hvis ikke de forvaltningsretlige principper overholdes under sagsbehandlingen, kan en afgørelse være behæftet med retlige mangler. Hvis der foreligger væsentlige retlige mangler, dvs. hvor skolens sagsgang eller klageproceduren er særdeles mangelfuld, kan retlige mangler vurderes at være væsentlig til ulempe for klageren i en grad, som er uacceptabel. Retlige mangler kan derfor få betydning for sagens udfald, idet de kan medføre, at afgørelse må henvises til fornyet behandling hos skolen eller erklæres ugyldig.

Opmærksomhedspunkter ved modtagelse af klagesag/sagsbehandlingen

Når en klage modtages af skolen, skal de formelle rammer være på plads, inden klagen behandles:

- Er der tale om en erhvervsuddannelse?
- Hvad er sagens grundsubstans?
- Hvilken myndighed kan klagen ankes til? (Det faglige udvalg/det lokale uddannelsesudvalg træffer alene afgørelser om skolepraktik)
- Er eleven myndig?
 - Hvis eleven er myndig og en anden (typiske en forælder) klager på elevens vegne, skal der foreligge en fuldmagt fra eleven, før sagen behandles.
- Har klager fulgt tidsfristen som beskrevet i § 66 J?
- Har eleven sendt klagen til skolen indledningsvist?
- Er sagen oplyst tilstrækkeligt?
- Giver de eventuelt indhentede oplysninger anledning til særlige forhold, som kan påvirke sagens udfald?
- Hvilken regel skal sagen afgøres efter?
- Har skolen opfyldt de forvaltningsretlige grundprincipper om:
 - Partshøring inden afgørelsen træffes
 - Tilstrækkeligt oplyst sag
 - Mindre indgribende foranstaltninger iagttaget før udmeldelse
 - Proportionalitetsprincippet
 - Tilstrækkelig begrundet afgørelse
 - Fyldestgørende klagevejledning
- Overholder skolen klageproceduren som beskrevet i § 66 J?
 - Har skolen sendt sagen ind til det faglige udvalg/det lokale uddannelsesudvalg efter sagens afgørelse, hvis ikke afgørelsen giver eleven medhold? Og givet eleven besked herom?

- Er alle relevante dokumenter vedlagt sagen, når den sendes til det faglige udvalg/det lokale uddannelsesudvalg til endelig afgørelse?

For nærmere vejledning i, hvordan man træffer en forvaltningsretlig afgørelse, se følgende:

<http://pav.perst.dk/Publikation/Afskedigelse/Generelle%20regler/Forvaltningsretlige%20regler%20og%20grundsætninger.aspx>

Afgørelser om skolars afslag på optagelse på skolen

§ 66 J i lov om erhvervsuddannelser

Hvis en elev, som ønsker at blive optaget til skolepraktik, ikke vurderes til at opfylde adgangsforudsætningerne, jf. § 66 a, i lov om erhvervsuddannelser (se kapitel 3), ikke opfylder egnethedskriterierne, jf. § 66 c i lov om erhvervsuddannelser (EMMA, se kapitel 4), eller ikke møder op til informationsmødet, jf. § 120, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, skal skolen meddele eleven afslag på optagelse til skolepraktik.

Det er et krav, at skolen meddeler afslaget skriftligt og fyldestgørende gør rede for de forhold, der giver anledning til afslaget.

Afgørelse om udelukkelse fra fortsat undervisning (bortvisningssager)

Regelgrundlag:

§ 66 j i lov om erhvervsuddannelser

§§ 123-125 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser

Hjemlen til at udelukke elever fra skolepraktik (bortvise) findes i § 123 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser. Ifølge bestemmelsen kan en elev udelukkes fra skolepraktik, hvis eleven uden lovlig grund udebliver fra undervisningen eller groft overtræder skolens ordensregler.

Bortvisningssager kan opdeles i to typer:

Afgørelser efter § 123, stk. 2, hvorefter skolen kan udelukke en elev fra fortsat undervisning, når mindre vidtgående foranstaltninger forgæves har været forsøgt anvendt. Skolen skal efter reglen foretage en afvejning af karakteren og graden af forholdet, afgørelsen skal baseres på samt vurdere hvilke midler, der skal iværksættes for at undgå at udelukke eleven.

Afgørelser efter § 123, stk. 3, hvorefter skolen kan hjemsende en elev uden forudgående varsel, indtil der er truffet en afgørelse i udelukkelsesspørgsmålet, hvis eleven findes at have gjort sig

skyldig i en så alvorlig forseelse, at det må påregnes, at der vil blive truffet afgørelse om bortvisning.

Det er altid et krav, at skolen har forsøgt sig med mindre indgribende foranstaltninger forinden afgørelsen, hvis der er tale om afgørelser efter § 123, stk. 3, og at sagen er tilstrækkeligt oplyst, veldokumenteret og velbegrundet, idet der er tale om en afgørelse af belastende karakter for eleven. Afgørelsen skal derfor være proportionel i forhold til de oplyste fakta/hændelser, som skolen har lagt vægt på i begrundelsen for deres afgørelse, jf. § 124 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Afgørelser om midlertidig hjemsendelse

Regelgrundlag:

§ 66 j i lov om erhvervsuddannelser

§§ 123-123 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser

Midlertidig hjemsendelse er et sanktionsmiddel, som skolen kan anvende til at give en elev en kraftig advarsel og kan samtidig være et led i at forsøge at give eleven en chance mere på trods af, at eleven har/har haft en adfærd, der kan rimeliggøre en bortvisning.

Midlertidig bortvisning træder ofte i stedet for en reel bortvisning og er af varierende længde. Typisk hjemsender skolen eleven i en uge.

Det er altid et krav, at skolen har forsøgt sig med mindre indgribende foranstaltninger forinden afgørelsen, hvis der er tale om afgørelser efter § 74, og at sagen er tilstrækkeligt oplyst, veldokumenteret og velbegrundet, idet der er tale om en afgørelse af belastende karakter for eleven. Afgørelsen skal derfor være proportionel i forhold til de oplyste fakta/hændelser, som skolen har lagt vægt på i begrundelsen for deres afgørelse.